VOLNA
preja
BOMBAŽ
Volna
CELJE

CELJSKI tednik

CELJE, 28. oktobra 1960
Leto X., štev. 43

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE
DELOVNEGA LJUDSTVA
OKRAJA CELJE

LIST IZDAJA IN TISKA
ČASOPISNO PODJETJE
»CELJSKI TISK«
DIREKTOR IVAN MELIK-GOJMIR

UREJUJE UREDNIŠKI ODBOR
ODGOVORNI UREDNIK
TONE MASLO

Delavec si bo z delom krojil svojo usodo

V nedeljo so na Vidrah pri Valjevu svečano odkrili spomenik borcem revolucije. Zatem se je na mestnem trgu v Valjevu zbralo nad 70 tisoč ljudi na mitingu, na katerem je govoril podpredsednik ZIS Edvard Kardelj. Iz njegovega govora povzemamo nekaj misli o novem petletnem planu.

Novi petletni plan bo velik korak naprej v gospodarskem razvoju naše dežele. Njegova izpolnitev bo terjala velike napore vse naše skupnosti. Izpolnitev plana pa bo močno okrepila materialne osnove naše družbe. Glede narodnega dohodka bomo morali v prihodnjih petih letih doseči relativno takšen napredek, kakršnega smo dosegli v skoraj 15 letih povojne graditve.

Jugoslavija bo po izpolnitvi tega petletnega plana industrijsko razvita dežela, ki bo imela razen tega močno razvito in mehanizirano kmetijstvo. Naša dežela bo znatno bogatejša, kakor je zdaj. To pa bo omogočilo ne samo nadaljnje izboljšanje življenjskih pogojev delovnih ljudi, marveč tudi nadaljnje izboljšanje vseh drugih družbenih, socialnih in političnih pogojev, ki vplivajo na položaj človeka in ki naj konec koncev napravijo iz njega čedalje bolj svobodnega proizvajalca v svobodni socialistični skupnosti proizvajalcev.

Socialistična država, če je dobro upravljana, namreč ne troši narodnega dohodka bolj v interesu tega ali onega vladajočega razreda, marveč v interesu naglega napredka vse družbe. Po zunanji obliki pa je odnos med delavci in državo v tem primeru še zmerom podoben mezdnemu odnosu. Delavec je v takšnih odnosih glede zaslužka usmerjen pretežno na državo, manj pa na svoje lastno podjetje.

V takšnem odnosu je delovni človek premalo za nteresiran, da bi se boril za večjo delovno storilnost, ki je edina lahko vir večjega narodnega dohodka, s tem pa tudi večjih osebnih zaslužkov. Prav zato, da bi spremenili takšen odnos in da bi se vsak naš delovni človek začel zavedati, da je izboljšanje njegovih življenjskih pogojev odvisno od njega samega, od njegovega dela, od dela njegovega kolektiva, od dela vseh delovnih ljudi naše dežele in od nenehnega tehničnega napredka vse proizvodnje v naši deželi, smo prešli od prejšnjega sistema administrativnega upravljanja na sistem samoupravljanja v tovarnah in komuni.

Z novim petletnim planom bomo ta sistem razdeljevanja, ki sloni na samoupravljanju, lahko ne le še bolj okrepili, marveč ga bomo tudi rešili raznih slabosti, neskladnosti, neupravičenih razlik itd. ter ga še bolj razvili na način, ki bo v še večji meri omogočil slehernemu našemu delavcu, da si bo s svojim delom in z delom kolektiva, v katerem živi, krojil svojo usodo. Prav v tem je pot resničnega osvobajanja dela.

DELO IN AKTIVNOST SZDL V KOMUNI

Občinski ljudski odbori pa tudi delovni kolektivi pripravljajo v tem času perspektivne načrte nadaljnjega gospodarskega razvoja. To delo pa ne more in ne sme iti mimo organizacij Socialistične zveze, saj se z določanjem nadaljnje gospodarske poti istočasno določajo tudi materialne osnove nadaljnjega razvoja družbenih odnosov.

Temeljne smernice za nadaljnji gospodarski razvoj so bile začrtane in sprejete na petem kongresu SZDL Jugoslavije, ki je tudi poudaril vlogo Socialistične zveze kot sestavnega dela našega sistema samoupravljanja. Danes je popolnoma jasno, da je nadaljnji in hitrejši gospodarski razvoj odvisen predvsem od uveljavljanja najpomembnejših družbenih činiteljev — proizvajalcev, delavskih svetov in komun, kar skratka pomeni, da bo nadaljnji gospodarski razvoj odvisen od tempa nadaljnje krepitve in razvijanja socialističnih družbenih odnosov.

V razpravi in sprejemanju družbenih planov pa je velikega pomena tudi aktivno sodelovanje državljanov. Novi statut Socialistične zveze delovnega ljudstva Jugoslavije izhaja s stališča, da je komuna osnova družbenega upravljanja in zato daje komuna tudi osnovo za delo organizacij Socialistične zveze. Delo in aktivnost organizacij Socialistične zveze se mora graditi prav na vprašanjih nadaljnjega materialnega in družbenega razvoja komune v okviru naše socialistične skupnosti.

Zaradi vsega tega bodo morali na bližnjih konferencah občinskih organizacij Socialistične zveze zlasti analizirati lastne gospodarske sposobnosti in proučiti možnosti za nadaljnji razvoj gospodarstva. Pri tem bo treba več pozornosti posvetiti razmerju porabi sredstev za razvoj proizvodnje in potrošnje, oziroma za razvoj šolstva, zdravstva, socialnega skrbstva in drugih javnih služb. To so nedvomno danes temeljna politična vprašanja, katerih ureditev bo odvisna predvsem od aktivnega uveljavljanja državljanov v družbenem upravljanju. Brez takšnega sodelovanja ne bo mogoče doseči zaželenih rezultatov. Spričo tega ne more biti sestavljanje družbenih planov le zadeva ozkega kroga ljudi, temveč je treba k tem pritegniti razen množice članov Socialistične zveze tudi strokovna društva in organizacije. Morda bo koristno ustanoviti tudi ustrezne sekcije ali aktive pri organizacijah SZDL za proučevanje določenih družbenih problemov.

V pripravah za občinske konference SZDL bi morali zagotoviti čim širše sodelovanje delavskega razreda. Zavedati se je namreč treba, da asociacijo proizvajalcev ne predstavlja delovni kolektiv v tovarni, niti delavski svet ali zbor proizvajalcev, temveč se ta asociacija uresničuje in uveljavlja le v komuni. Treba bo doseči neposredno uveljavljanje delavskega razreda, da sam odloča o porabi sredstev za ureditev vseh družbenih problemov v komuni in ne zgolj gospodarskih, kajti šele tako bomo uveljavili načelo, da proizvajalci upravljajo s tistim delom presežne vrednosti, ki ga dajejo za ureditev skupnih potreb. Tako bo proizvajalec postal dejanski upravljavec družbenih zadev na območju komune. Pri tem pa mora Socialistična zveza razviti politično dejavnost, ki bo proizvajalcem zagotovila, da bodo postali poglavitni činitelji komunalne politike.

(Misli iz razprave podpredsednice Glavnega odbora SZDL Slovenije tov. Vide Tomšičeve na seji tega odbora.)

Za boljše izkoriščanje velenjskega lignita

V nedeljo so Velenje in Šoštanj obiskali predsednik Izvršnega sveta LRS Boris Kraigher, član Zveznega izvršnega sveta Avdo Humo, direktor Zveznega zavoda za gospodarsko planiranje Vojin Guzina, član Izvršnega sveta LRS Tone Bole in sekretar za industrijo LRS inž. Viktor Kotnik. V razgovoru s predstavniki velenjskega rudnika, nadalje predsednikom ObLO Šoštanj Petrom Sprajcem ter predsednikom OLO Celje Rikom Jermanom so se predvsem zanimali za perspektivni razvoj rudnika lignita, ki bo bržkone že prihodnje leto dosegel trimilijonsko proizvodnjo; v nadaljnji fazi izgradnje pa se bo proizvodnja še podvojila. Glede na to, da je sedanji transport velenjskega lignita neekonomičen, saj s premogom vred prevažajo tudi okoli 50% vode in pepela, je nastal načrt o oplemenitenju premoga, pa tudi načrt o možnostih za njegovo uplinjanje. Gre torej za gradnjo sušilnice kot tudi kemokombinata. Tako naj bi namesto premoga pošiljali v potrošna središča plin, za kar bi morali seveda zgraditi še daljinske plinovode. V razgovoru o realizaciji teh načrtov je jasno prišlo do izraza dejstvo, da boljše izkoriščanje velenjskega lignita zahtevajo zlasti industrijska podjetja, ki prehajajo z rekonstrukcijami na bolj smotrno izkoriščanje pogonskih sredstev. Prav tako so menili, da bi morala pri rešitvi tega problema sodelovati vsa zainteresirana podjetja, oziroma potrošna središča. Sicer pa so gostje priznali temu načrtu realno osnovo za njegovo uresničenje.

Po obisku v Velenju so gostje prišli še v šoštanjsko termoelektrarno, kjer opravljajo zadnja dela pri montaži tretjega agregata z zmogljivostjo 75 MW in ki ga bodo dali v poskusno obratovanje dober mesec pred predvidenim rokom.

Ko z občutki žalosti ...

Ni svetlobe brez sence ... Rojstvo, življenje, smrt. Tudi človek ni izvzet iz območja zakonitosti prirode. Spomin na mrtve v srcih živih ljudi je eden najglobljih čustev, toliko bolj pa spomin na one, ki so bili na silo iztrgani iz življenja v najlepšem razcvetu, ki so svoja življenja položili na oltar domovine, za njeno srečo, svobodo in lepšo prihodnost nas vseh.

Senca, ki jo meče svetloba našega svobodnega razvoja, je hkrati naša vest. Vest o tem, da smo dolžniki za najdragocenejša bogastva, ki jih materialno ne moremo nikoli poplačati. Vera, s katero so junaki osvobodilnega boja umirali, vera revolucionarjev, to je tisto, kar moramo uresničiti, da bi se oddolžili njihovi žrtvi. Oni so bili globoko prepričani, da jih je usoda določila za zadnje mejnike smrti v spopadu med dobrim in zlom, med človečnostjo in zverstvom, med zatiranjem in svobodo. Te plemenite nagibe, ko oče žrtvuje življenje v veri, da bo sin srečno živel, smo si vsi vklesali za cilj svojega delovanja, svojega življenja. Mi verjamemo v dan

... ko bo prepir s sveta pregnan!

Narod, ki v svoji zavesti nosi spomin na tolike žrtve, v katerem živi strahotna slika frankolovskih obešencev, ki čuti trpko legendo pohorskega bataljona, ki ve za mrtve straže pod pietetno šumečimi gozdovi ob Sutjeski, tak narod mora verjeti v prebujenje človeštva.

Lučke, ki v milijonih plapolajo nad gomilami, so odsviti stotine milijonov ljudi, katerih nezaceljene rane v srcih so hkrati globoko upanje, silovito hrepenenje po miru.

Ko s trpkimi občutki žalosti stojimo ob gomilah, ko nam orošene oči drsijo po hladnem kamenju in iščejo imena na njih, naj v naši zavesti jekleni prisega, naj z vso močjo zaživi oporoka junakov. Tako bomo jutri in za tem vsak dan, ko se vsak na svojem mestu borimo za srečnejšo bodočnost, delovali tudi v zavesti, da izpolnjujemo vsak po svojih močeh izročilo borcev za srečo delovnega človeštva.

Naj bo njih neizbrisna slava naša vest!

PO PREUDARKU je treba ravnati

Poklicni gasilci se bodo po dograditvi lastne stavbe na Dečkovi cesti izselili iz sedanjih prostorov v poslopju starega magistrata. Opustili bodo tudi velik prostor, ki so ga doslej uporabljali za garaže.

Še predno pa se bodo gasilci odselili, pa se je pojavil problem in vprašanje, kdo bo te prostore dobil.

Nekateri sodijo, da je to idealna prilika, da končno zapusti avtoservis poslopje okraja. Drugi pa menijo, da bi z gospodarskega stališča bilo mnogo umestneje, če bi te prostore dobila celjska tiskarna. Problem je tu, poglejmo še, kako je s tem.

Res je sicer, da je potrebna izselitev in prestavitev avtoservisa iz poslopja okraja. Prostori bi morda bili tudi primerni za sedanji obseg podjetja »Avtoservis«. Vendar bo vsak Celjan vprašal, ali smo s tem rešili vprašanje. Saj bodo avtomobili vozili namesto v poslopje okraja v poslopje starega magistrata, kjer bo muzej NOB. Pa pustimo neprimernost prostora za avtoservis ob strani. Toda, kako bo pozneje, ko bo zgrajeno poslopje banke in sodišča. Vrvež v tem delu mesta bo vsekakor večji, avtomobili pa bodo vozili namesto do poslopja okraja prav v središče mesta. Iz tega lahko sklepamo samo to, da garaže sodijo izven mesta. Tako delajo po vsem svetu, to delamo tudi mi, saj se bodo deloma tudi zaradi tega iz središča mesta izselili gasilci. Avtobusi so zunaj, tovornjaki so zunaj mesta.

O tem problemu je razpravljal pred kratkim tudi izdajateljski svet našega lista. Tu so poudarili potrebo po rekonstrukciji tiskarne. Ne gre za list. Toda sodobno urejena tiskarna je mestu potrebna. V večini primerov imajo tiskarne tudi kartonažne oddelke. Tudi celjska tiskarna ga ima. Ta oddelek je utesnjen, ljudje delajo v slabih pogojih, storilnost pa je manjša, kot bi sicer lahko bila.

Sedanja velika hala, ki jo gasilci uporabljajo za garažo, pa meji na tiskarno. Če bi prebili vrata proti tiskarni in zazidali ona, ki vodijo na dvorišče magistrata, bi z majhnimi adaptacijami lahko uredili sodoben kartonažni oddelek. Istočasno bi tudi sprostili prostore, ki jih sedaj uporablja kartonaža, s tem pa omogočili rekonstrukcijo podjetja. Saj bi v sedanjem stanju, če bi hoteli obnoviti tiskarno, morali ustaviti v njej vse delo.

To je samo del problema, mala primerjava, ki pa dejansko veliko pove. -ml-

ZA DAN MRTVIH

Bliža se prvi november, dan, ko se spominjamo umrlih, zlasti pa, ko se poklonimo spominu tistih, ki so padli v borbi za našo svobodo.

V počastitev tega dne bo Občinski odbor Zveze borcev v Celju priredil prvega novembra ob desetih dopoldne le centralno komemoracijo, ki bo pri spomeniku na Slandrovem trgu. Zato bodo odpadle vse običajne spominske svečanosti na raznih spominskih mestih ožjega lokalnega področja. Prav tako bodo odpadle spominske svečanosti na celjskih pokopališčih. Po sporedu centralne svečanosti bodo odšle k vsem spominskim mestom in na grobove le skupne delegacije, ki bodo polož le vence.

Občinski odbor Zveze borcev nadalje prosi, da naj bi pri centralni svečanosti polož li vence k spomeniku le predstavniki vidnejših lokalnih družbeno političnih organizacij in oblastnih organov, vsi ostali, to je podjetja, ustanove in ostale organizacije pa naj bi namesto vencev prispevala v sklad za pomoč partizanskim družinam, vdovam in otrokom padlih borcev in žrtev fašističnega terorja. Ta sklad občinskega odbora Zveze borcev ima svojo tekočo številko pri Komunalni banki Celje: 603-70-3-516.

Prvega novembra bo dovoljen med pol enajsto in peto uro popoldne vstop do spominskega mesta v Starem piskru.

Samostojne spominske svečanosti bodo v celjski občini še v Škofji vasi, Vojniku, Frankolovem, Strmcu, Dobrni, Šmartnem, Storah in na Svetini.

Zdravstveni dom v Laškem so obnovili

Pred dnevi so v navzočnosti zastopnikov okraja, laške občine in domačih podjetij odprli obnovljene prostore v Zdravstvenem domu v Laškem. Z obnovo zdravstvenega doma so pridobili še eno ordinacijo, čakalnico, dežurno sobo, dispanzer za žene, rentgensko temnico in prostor za zobno tehniko.

Predsednik upravnega odbora zdravstvenega doma **Stane Požun** se je ob priliki izročitve teh prostorov svojemu namenu zahvalil vsem, ki so kakorkoli pomagali pri ureditvi te zdravstvene ustanove. Posebej se je zahvalil domačim podjetjem in občini ter zavodu za socialno zavarovanje, ki so za obnovo prispevali največ sredstev, upravniku doma **Zdenku Mermolji** pa za požrtvovalnost, ki jo je nesebično pokazal pri zalaganju za dokončno ureditev doma.

V imenu celjskega okraja je kolektivu laškega zdravstvenega doma k doseženim uspehom čestital predsednik okrajnega sveta za zdravstvo dr. **Marjan Bele.**

S PLENUMA OKRAJNEGA KOMITEJA LMS

Pred novimi nalogami

Pretekli teden je bil v Narodnem domu plenum okrajnega komiteja Ljudske mladine, ki so se ga poleg članov vodstev občinskih komitejev udeležili še predsednik političnoideološke komisije Centralnega komiteja LMS Mitja Stupan, organizacijski sekretar Okrajnega komiteja ZKS Jože Marolt, predsednik Okrajnega komiteja LMS Maribor in drugi. Na plenumu so med drugim razpravljali tudi o nekaterih organizacijskih problemih in nalogah pred volitvami v vodstva Ljudske mladine.

Skladno z vsesplošnim razvojem komunalnih skupnosti in njihovim utrjevanjem, bo okrajni komite mladine postal bolj usmerjevalec organizacije, povečal pa bo napore za utrjevanje in razvijanje občinskih komitejev v samostojna politična vodstva. Sistem dela njihovih komisij jim ni omogočal, da bi se poglabljali v probleme, ki jih mladina srečuje pri svojem delu, analizirali vlogo mladine v organih družbene samouprave in podobno. Dosedanje komisije za kmečko, delavsko in šolsko mladino so določen čas nedvomno dosegale velike uspehe. Potreba po kompleksnejšem obravnavanju družbene problematike in želja, da bi v komisije vključili čimveč mladih ljudi, pa sta narekovali nov sistem dela komisij. Tako so na plenumu sprejeli sklep, da bodo odslej v okrajnem komiteju delale tele komisije: za družbeno upravljanje, delavsko samoupravljanje, strokovno izobraževanje, idejno vzgojno delo, društveno aktivnost, organizacijsko kadrovska vprašanja in delovne akcije. Podobne spremembe bodo sedaj izvedli tudi po vseh občinskih komitejih, poleg tega pa ustanavljali še posebne problemske komisije.

Po republiških podatkih v organizacijo Ljudske mladine še vedno ni vključenih 38 odstotkov mladih ljudi. Tudi na območju celjskega okraja je za ustanovitev novih aktivov še vedno veliko možnosti. Velik problem pa je tudi z mladino, ki vstopi v podjetja, kjer organizacija že obstoja, pa vendar ni nikogar, ki bi se za nove delavce zavzel.

Da bodo občinski komiteji še bolje delali, bo treba rešiti tudi problem finančnih sredstev. Pokazalo se je, da se prav zaradi tega člani nekaterih občinskih komitejev niso udeleževali seminarjev, političnih šol in podobno. Dotacije v znesku 15 tisoč dinarjev (Šentjur), ali 20 tisoč dinarjev (Slov. Konjice), so tako nizke, da z njimi ne morejo nabaviti niti najskromnejšega pisarniškega materiala.

V priprave na letošnje volitve želijo zajeti kar največ mladine in vzbuditi zanimanje vseh ostalih političnih sil v podjetju oziroma komuni. Le tako bodo lahko uravnovesili razmerje med novimi in starimi kadri. Na plenumu so tudi poudarili, da naj mladina program svojega dela sestavi v tesnem sodelovanju z organizacijo ZK in sindikatom v podjetjih, na vasi pa z organizacijo SZDL in ZK. -ij

VREME V NASLEDNJIH DNEH

od 27. oktobra do 8. novembra

Približno do 28. oktobra deževje z ohladitvijo in včasih celo sneg do nižin. Nato 3- do 4-dnevno izboljšanje vremena. Po 1. novembru zopet deževje.

31. oktober - svetovni dan varčevanja

Več vlagateljev, več hranilnih vlog

Enaintridesetega oktobra praznujemo tudi pri nas svetovni dan varčevanja.

Varčevanju so že od nekdaj prisojali velik pomen. Zavest o koristih varčevanja je zelo zgodaj prodrla med najširše ljudske plasti.

Varčevanje ne ustvarja samo pogojev za materialni in kulturni napredek, temveč se človek z razvijanjem smisla zanj navaja tudi na umirjenost, na odrekanje »trenutnih zadovoljstev« na račun prihodnjih potreb. **Človek, ki varčuje, navadno ne pozna razsipavanja, niti se lahkomiselno ne zadolžuje. Pri njem se razvija občutek nesebičnosti, saj ne varčuje samo zase, temveč tudi za dobrobit svoje družine, za srečnejše življenje svojih otrok. Že v sami odločitvi, da varčuje zaradi nekega plemenitega cilja, pa čeprav ga ne doseže, je nekaj lepega in vredno vsega spoštovanja.**

So ljudje, ki menijo, da je varčevanje skoparjenje z vsem in za vse. Skopuhu pomeni varčevanje edini življenjski cilj, razumen človek pa troši le toliko, kolikor mu je potrebno za napredek, oštanek pa daje na stran. Stiskač denar obožava, je njegov idol, ki se mu klanja. Varčljiv človek pa sprejema denar kot sredstvo, ki mu bo pomagalo, da bo zadovoljil svojim potrebam v prihodnosti.

Občutek za varčevanje navadno v človeku ni prirojen. Na razvijanje smisla za varčevanje ima lahko velik vpliv družba. Zato je treba vse ljudi že od najnežnejše mladosti vzgajati v tem duhu. Čim prej začne takšna vzgoja, toliko zanesljivejši so pogoji za dosego zaželenih rezultatov. Znana je namreč resnica, da se odrasel človek težko privadi na nove stvari in prav tako težko odvrača od starih navad.

Razvoj varčevanja je tesno povezan s kulturno stopnjo posameznika in ljudstev. Treba je vedeti, da mora biti varčljiv človek delaven, zavesten, da mora znati premagovati negativne nagone, da skrbi zase in za svojo družino, skratka, mora biti moralno močan. Vzgojiti takega človeka pomeni prispevati velik in lep delež k splošnim koristim družbe, ki tudi sama stremi po vzgoji takih ljudi. Zato ni naključje, da ravno naša socialistična skupnost posveča vzgoji in smislu za varčevanje tolikšno skrb. Drži namreč tudi dejstvo, da tisti, ki se ni naučil varčevati s svojo imovino, ne bo znal niti se hotel privaditi na pametno ravnanje z družbenim imetjem.

Kakor za posameznika, tako je varčevanje velikega pomena tudi za družbo, državo. Človek, ki si je prihranil določeno vsoto, si je s tem zagotovil tudi sredstva za premagovanje nepredvidenih potreb. Takšen človek dosti bolj mirno gleda na prihodnost, ker ga prihranki varujejo pred iznenadenji in neprijetnostmi vsake vrste.

Da bi prišle do veljave vse koristi varčevanja, je treba prihranke zaupati v čuvanje in koriščenje družbi. Če bi ljudje shranjevali prihranke doma, bi bila zaradi tega prikrajšana skupnost in oni sami. Družba zaradi tega, ker bi bila prikrajšana na sredstvih, ki bi jih sicer mogla koristno vlagati v katerakoli gospodarska področja. Človek pa bi bil na dvojni škodi. Prvič bi ne bil deležen dohodkov v obliki obresti, ki jih prinaša vsaka naložba prihrankov v denarnem zavodu, drugič pa bi bil izpostavljen možnosti, da denar, ki ga drži doma na en ali drug način propade.

S tem, ko izročajo ljudje svoje prihranke skupnosti, ali drugače povedano denarnim zavodom, vplivajo na hitrejši ekonomski razvoj, na koncu koncev pa tudi na zboljšanje njihovega lastnega standarda.

Kako pa je z varčevanjem v celjskem okraju?

Podatki kažejo, da ima hranilna služba globoke korenine in da naši ljudje z velikim zaupanjem vlagajo svoje prihranke pri denarnih zavodih. To potrjuje tudi dejstvo, da se je število vlagateljev povečalo od prvega januarja 1958. leta do konca septembra letos za 17.359 ali od 35.027 na 52.386. Hkrati s tem so se povečale tudi hranilne vlage, in sicer od 953,659.000 prvega januarja 1958. leta na eno milijardo 764 milijonov 250.000 dinarjev ob koncu letošnjega septembra.

Hvaležna pa je še ena ugotovitev. V počastitev 31. oktobra so se vsi denarni zavodi celjskega okraja in to Narodna banka, Komunalna banka s svojimi podružnicami, nadalje Zadružna hranilnica in posojilnica s hranilnicami in hranilno kreditnimi odseki pri kmetijskih zadrugah ter Celjska mestna hranilnica s svojima podružnicama združili pri propagiranju varčevanja.

Štirje denarni zavodi v Celju, ki imajo močno razvito hranilno službo. Na levi poslopje Komunalne banke, v sredini zgoraj sedež Narodne banke, spodaj del palače Celjske mestne hranilnice in na desni sedež Zadružne hranilnice in posojilnice.

V zadnjem tednu po domovini

Petek, 21. oktobra

OB ZAKLJUCKU gostinsko turističnega zbora v Portorožu so bila tudi nekatera strokovna tekmovanja gostinskih delavcev. V pripravi pogrinjkov je zasedla prvo mesto skupina gostinskega podjetja Na-na iz Celja. Isti uspeh je dosegla tudi mladinska skupina Hotelske šole iz Ljubljane.

Sobota, 22. oktobra

ZVEZNA KOMISIJA za pregled filmov je sklenila, da bo predložila Stigličev »Deveti krog« za nagrado »Oscar«, ki jo vsako leto aprila podelijo v Hollywoodu.

Nedelja, 23. oktobra

V LJUBLJANI se zaključi sedmi mednarodni sejem elektronike, ki ga je obiskalo rekordno število obiskovalcev in sicer 112.627.

Ponedeljek, 24. oktobra

NA ZASEDANJU Ljudske skupščine Slovenije so sprejeli tri nove zakone: o posebnem šolstvu, o višji šoli za socialne delavce ter zakon o rejništvu.

Torek, 25. oktobra

IZVRSNI SVET LR Slovenije je na svoji seji sprejel tri odloke in sicer o predizobrazbi v gospodarstvu, odlok o voznih olajšavah na avtobusih in odlok o določitvi količin vina in žganja, ki jih smejo proizvajalci porabiti doma. Razen tega je imenoval komisijo za telesno vzgojo, za njenega predsednika pa Bojana Polaka.

Sreda, 26. oktobra

TA MESEC poteka 15 let Zveze vojaških vojnih invalidov. Organizacija je zlasti hvaležno nalogo opravila pri skrbi za zaposlevanje in prekvalifikacijo vojnih invalidov. Zdaj je zaposlenih okoli 40.000 vojnih invalidov.

MESEC TEHNIK

Spored prireditev

Od 29. oktobra do 5. novembra:
Okrajna razstava izdelkov društev in klubov Ljudske tehnike šolske tehnične dejavnosti. Mala unionska dvorana v Celju.

31. oktobra:
Predvajanje filmov prvega programa mednarodnih tehničnih filmov

2. novembra:
Predvajanje filmov drugega programa mednarodnih tehničnih filmov

4. novembra:
»Avtomacija« — predavanje s filmom v izvedbi Zavoda za tehnično izobraževanje v Ljubljani. Predavanje bo v dvorani Delavske godbe.

Velik je njihov delež

V Mesecu tehnike sodeluje tudi Društvo inženirjev in tehnikov tekstilcev celjskega okraja, in sicer z vrsto prireditev in predavanj za strokovni dvig svojih članov ter z akcijo, da seznani širši krog ljudi z napredkom in načrti tekstilne industrije v okraju ter z delom in vlogo društva.

Letos praznujejo vsa naša podjetja desetletnico delavskega samoupravljanja. Uspehi ki so jih dosegla posamezna podjetja so tudi plod dela inženirjev in tehnikov v teh kolektivih.

Kakor v državnem merilu, tako je tudi v celjskem okraju tekstilna industrija najbolj razvita panoga industrije, saj zajema devet večjih in manjših podjetij: tekstilno tovarna Prebold, tovarno nogavic Polzelo, tekstilno tovarno Šempeter, Juteks Žalec, Metko Celje z obratom v Kozjem, Volno Laško, tovarno volnenih odej Škofja vas, Vrvico Celje ter Šmarteks Šmarje. Vsa ta podjetja zaposlujejo skupaj 3.200 delavcev in ustvarjajo 19% bruto dohodka v okraju. Sicer pa so delala in še delajo z zastarelim strojnim parkom, ki onemogoča večjo proizvodnjo in celo povzroča nevarnost padca produktivnosti. Ta problem se je v zadnjih nekaj letih premaknil z mrtve točke. Tako lahko danes z veseljem ugotavljamo prve uspehe rekonstrukcije z novimi stroji domačega in tujega izvora ter z raznimi naprednimi organizacijskimi metodami tudi dvig produktivnosti dela.

Vzporedno s skrbjo za obnovo vsa ta podjetja skrbijo tudi za svoje delavce z uvedbo topl obrokov hrane med delovnim časom, z lastnimi ambulantami splošne zdravniške prakse, z zo nimi ambulantami itd. S tem omogočajo hitrejše in lažje izkoriščanje teh uslug. Skoraj vsa podjetja imajo večje ali manjše poč niške domove, v katerih krijejo del stroškov iz svojih lastnih sredstev.

Inženirji in tehniki so povezani v društvu inženirjev in tehnikov tekstilcev, ki v zadnjem letu zado voljivo izvršuje svojo nalogo in skrbi predvsem za povezavo svojih članov in za njihovo splošno in strokovno izpopolnjevanje. Društvo naj bi sodelovalo tudi kot svetovalec podjetjem in ko munam s svojimi nasveti pri re ševanju mnogih problemov, ki zahtevajo sodelovanje širšega kro ga strokovnjakov. Društvo im tudi nalogo vzbujati stanovsko tovariško zavest in aktivizira tiste člane, ki po službeni dolžnosti nimajo priložnosti sodelova v mnogih zanimivih strokovnih gospodarsko-političnih problemi.

Letos je podružnica Društva inženirjev in tehnikov tekstilce ustanovila še sekcijo tekstilnih mojstrov z namenom pritegni čim širši krog ljudi k aktivnem sodelovanju. *I. M.*

CELJSKA ZLATARNA

je odprla novo prodajalno

V ličnih in lepo urejenih poslovnih prostorih hiše na vogalu med Prešernovo in Gubčevo ulico v Celju je v torek dopoldne kolektiv celjske Zlatarne odprl svojo novo prodajalno. Istočasno so zaprli tudi dosedanjo staro v Prešernovi ulici, ki jo bodo preuredili za potrebe trgovskega podjetja Rio. Razen najvidnejših zastopnikov kolektiva Zlatarne so se svečanosti udeležili še predsednik in podpredsednik Občinskega ljudskega odbora Franc Rupret in Beno Krivec, tajnik Okrajne obrtne zbornice dr. Alojz Božič in drugi.

Na slavnosti je šef komerciale celjske Zlatarne tov. Ropotar seznanil navzoče ne samo z nastankom in razvojem zlatarstva v svetu, temveč tudi s prvimi začetki in razmahom te umetnosti v celjskem mestu. Končno je kolektivu čestital tudi tov. Rupret in ga hkrati spodbudil, da naj čimprej preide k osvojitvi širšega razvojnega programa. Zlasti bi kolektiv Zlatarne moral misliti na razširitev proizvodnje (v poštev pride tudi kooperacija) in seveda na skorajšnjo graditev novih prostorov.

Nova prodajalna celjske Zlatarne pomeni za Celje važno pridobitev saj je ta lokal prav gotovo najlepši v Celju; mikaven pa ne samo zaradi kvalitetnih izdelkov, temveč tudi zaradi notranje opreme in ureditve pri kateri se stikata in posrečeno dopolnjujeta dva sloga. Sicer pa obiščite novo trgovino in si oglejte njeno zalogo.

OBISK ČLANOV HIMALAJSKE ODPRAVE V CELJU

Na povabilo planinskega društva so pretekli teden Celje obiskali člani prve jugoslovanske odprave na Himalajo. Za njihov obisk, kakor za predavanje domačina Cirila Debeljaka in Marjana Keršiča-Belača o poti odprave na Trisul, je vladalo izredno zanimanje. Zato ni čudno, če je bila velika unionska dvorana, navzlic sorazmerno visoki vstopnini, nabita do zadnjega kotička. Predavatelja sta z besedo ter več kot 200 barvnimi diapozitivi obudila spomin na pot, ki je prinesla jugoslovanskemu alpinizmu zasluženo priznanje v širšem svetu.

Po predavanju je člane jugoslovanske odprave na Himalajo sprejel predsednik Občinskega ljudskega odbora Celje Franc Rupret. Sprejema pa so se udeležili še predsednik planinskega društva Tine Orel, direktor Tovarne emajlirane posode Vladimir Veber, direktor časopisnega podjetja »Celjski tisk« Ivan Melik-Gojmir, direktor šoštanjske tovarne usnja Andrej Stegnar in drugi.

MLADINSKA VEČERNA POLITIČNA ŠOLA

V začetku novembra bo občinski komite Ljudske mladine v Celju organiziral mladinsko večerno politično šolo, ki se bo od vseh dosedanjih močno razlikovala tako po vsebini kot po sistemu dela. Šola bo trajala polnih pet mesecev in bo predelala nad osemnajst tem.

Govorili smo

zlasti še v Tednu otroka, da moramo vsi skupaj kot celota skrbeti za naš mladi rod. Vendar poglejmo, kako to skrb v praksi izvršujejo, seveda na določenem delovnem področju, v mozirski občini. Tam je še vedno v praksi, da morajo matere nositi svoje dojenčke in otroke tudi po uro, celo dve daleč k cepljenju v Mozirje. Že več let se to dogaja, pa naj bo dež, sneg, mraz ali sonce. Mati zavije svojega otroka, ga naloži na hrbet, vzame dežnik, mogoče še malo polivinila in pešači po strmih blatnih stezah iz Smihela proti Mozirju. Podobna slika se ponavlja, ko se vrača proti domu. Le redki se najdejo, ki jim olajšajo pot in nudijo svoja vozila na razpolago.

Toda, vprašajmo se, ali je tega treba? Ali res ni druge pomoči? Ali se bo to še kar naprej ponavljalo? Pred leti je zdravnik sam prišel cepit otroke v Smihel. Takrat se je navadno pripeljal na vozu. Danes, ko pa imamo cesto, je zanj prevoz predrag. Vemo, da je čas zdravniku dragocen, vendar bi na občini lahko rešili tudi ta problem, da bi bili ljudje zadovoljni. Tudi v Smihelu se da dobiti prostor z dvema vhodoma, ki bi ustrezala predpisom higiene in bi tako prikrajšali materam in otrokom težko in dolgo pot v Mozirje. Le priznajmo, da se ob letošnjem Tednu otroka na kaj takega nismo spomnili. Smihelčani želijo, da se v bodoče tudi to uredi!

POGLED PO SVETU

V OZN je 22 držav podpisalo resolucijo o sodelovanju med članicami OZN. Resolucija je bila s ploskanjem sprejeta. Vsekakor zmaga konstruktivnih elementov na svetu, vsekakor velika afirmacija izvenblokovskih držav, saj sta tudi ZDA in SZ glasovali za resolucijo. Dokaz, da tudi tisti, ki z orožjem najbolj rožljajo, vedo, kako je vojna nepopularna.

Na trojni konferenci o prepovedi atomskih poskusov so dosegli nekaj sporazumov o osnutku uvoda v sporazum. To je, prevedeno na pesniški jezik, sled sence onstranske glorije, res samo sled sence tistega, kar si človeštvo želi, a nekaj je vendarle.

Hruščev ni tega mnenja. Po njegovem mnenju zadnja skupščina OZN vsebuje sama slaba znamenja za prihodnost: Zahodne države nočejo razpravljati o razorožitvi, pogajanja o njej izrabljajo za prikrivanje tekmovanja v orožju. Toda imperialistične države so zgubile premoč na vojaškem področju. OZN je treba spremeniti glede na nove razmere. Anglija in Francija nista več velesili, če ne vključimo v OZN še Kitajsko, Indonezijo in Indijo. Generalni sekretar ne ustreza niti Vzhodu niti izvenbloku. Izvenblokovske države mimogrede Hruščev okrca kot privesek Zahoda. De facto je SZ že priznala začasno vlado Alžira, v Kongu pa da kolonialne sile ne morejo zmagati.

Hruščev se pobaha s sovjetskimi podmornicami, ki imajo rakete. To pomeni, da imajo enako orožje kot Amerikanci, orožje na katerega se zanašata Pentagon in nemški generalni štab.

Naš koncept gradi na protivojno miselnost, zato je naša država zadnje čase mnogo storila za tesnejšo povezavo izvenblokovskih držav. Blokovska politika računa z obračunom, zato je naša država odločno proti blokovski grupaciji in miselnosti.

Na drugi strani se v preteklem tednu spet z vso brutalnostjo pojavi nemško vprašanje. V OZN dr. Kreisky napade Italijo, češ da ni odpravila fašističnih protimanjšinskih zakonov. Segni očita Avstriji naraščanje neofašizma v Avstriji in podporo vlade vsem takim gibanjem, ki delajo za Veliko Nemčijo. Nemški gospodarski minister Erhard napade SZ, da je največja imperialistična država sedanje dobe. To si upa reči pred Afrikanci, češ Nemčija bo navezala nesebične stike z Afriko, komunističnih snubcev pa naj se Afrika ogiblje. Sovjetski ambasador Smirnov je takoj ostro reagiral kakor pred leti Hruščev proti Adenauerju: kako more kaj takega reči Nemčija, ki je pred nekaj leti poklala 20 milijonov Rusov, Nemčija, ki je začela vojno in z njo razdejanje skoro po vsem svetu. Nek nemški minister je v Adenauerjevem in Bretanovem imenu takoj obžaloval, toda beseda je padla in spet pokazala volčjo kožo Nemčije. Nemški tisk napada SZ zaradi Smirnova in govori o prekinitvi odnosov. Nemčija je proti pomiritvi sveta, ker si od tega obeta največjo korist, združenje obeh Nemčij in stare meje vsaj iz l. 1937. Zato kuje »novo Evropo«. Ali ne diši to po »novem redu« in drugih Goebbelsovih propagandnih geslih? Ko ugotove v Nemčiji, da angleška Labour Party praktično ni več za NATO politiko, se vprašajo, ali je Anglija še zanesljiv zaveznik. To se pravi, Nemčija kuje svojo — nemško Evropo, da bi dosegla svoje cilje, protipostavne, proti mednarodnim obveznostim. Zato je Nixonova izjava, da mora NATO upoštevati vzhodne meje današnje Nemčije kot dokončne, v Nemčiji zbrisana z dnevnega reda.

Upajmo, da Evropa, nova, stara, francoska, angleška, katerakoli Evropa vendarle še ni tako zmešana, da bi ne vedela, kaj pomeni z atomom oborožena Nemčija. Deset let izsiljuje že brez orožja, kaj bo šele z orožjem! *T. O.*

»Emajlirka« v perspektivnem razvoju

V sklopu rednih tedenskih tiskovnih konferenc v Celju so celjski novinarji v ponedeljek dopoldne prisostvovali razpravi o perspektivnem razvoju tovarne emajlirane posode Razen najvidnejših predstavnikov kolektiva z direktorjem Vladimirom Vebrom na čelu so se razgovora udeležili še sekretar Občinskega komiteja ZK Tone Skok, predsednik in podpredsednik ObLO Celje Franc Rupret in Beno Krivec, predsednik Občinskega odbora SZDL Drago Spendl, predsednik Občinskega sindikalnega sveta Jože Bevc in drugi.

Razgovor pa ni bil namenjen samo razpravi o perspektivnem načrtu razvoja celjske Emajlirke, temveč tudi nalogam, s katerimi se srečuje ljudski odbor, ki pa niso samo njegove, temveč prav tako dolžnosti slehernega kolektiva. Prav zaradi tega se je drugi del razprave sukal okoli tistih problemov družbenega standarda, ki jih mora reševati tudi kolektiv.

Kot je znano bodo podobni razgovori z enako udeležbo najvidnejših predstavnikov javnega in političnega življenja celjske občine tudi pri ostalih večjih podjetjih. Gre skratka za novo obliko sodelovanja med ljudskim odborom ter političnimi organizacijami na eni ter delovnimi kolektivi na drugi strani. Ali z drugimi besedami, gre za skupno reševanje skupnih komunalnih in ostalih problemov.

M. B.

Kaj menijo . . .

V poslopju starega magistrata bo dobil prostore celjski muzej Narodnoosvobodilne borbe. Zato me je zanimalo, kaj menijo kulturni delavci o nameri, da se v dvorišče prostore magistrata preseli avtoservis.

Naj povem takoj, da so vsi odločno proti temu. Najprej tak servis ne sodi v bližino in na dvorišče ustanove, ki ji moramo dati še poseben pomen in spoštovanje. Muzej in ropot avtomobilskih motorjev ne gre skupaj. Razen tega pa bi ob taki rešitvi dvorišče bodočega muzeja NOB bilo vselej mokro in umazano. Avtomobili morajo biti snažni, snažijo pa jih z vodo. Nastale bi mlakuže, blato . . . in to v dvorišču muzeja NOB.

Istočasno pa bi s to rešitvijo onemogočili zamisel ureditve muzeja NOB v Celju. Kulturni delavci so mnenja, da je potrebno dvorišče muzeja spremeniti v park, kjer bi tudi postavili spomenik pesniku-partizanu, Karlu Destovniku-Kajuhu.

Ko sem o tem razpravljal s kulturnimi delavci, so bili enotni. Hkrati pa so poudarili, da servis za avtomobile tudi ne sodi v poslopje, kjer je okrajni ljudski odbor. Dvorišče je vselej mokro in umazano. Zato bo res potrebno prestaviti servis. Vendar ne tako, da bi rešili problem pri poslopju okraja, a ga znova — še z večjo ostrino — načeli pri muzeju NOB. Servis bo pač treba prestaviti nekam drugam.

M. I.

Za praktično poučevanje v gospodarstvu

V organizaciji Zavoda za napredek gospodarstva v Celju se je te dni v Rogaški Slatini končal štirinajstdnevni seminar praktičnega poučevanja v gospodarstvu. Celjski Zavod je ta seminar pripravil na željo gospodarskih organizacij, udeležilo pa se ga je 14 vodij izobraževalnih centrov iz najrazličnejših kolektivov mariborskega, koprskega in celjskega okraja. Program seminarja je bil pripravljen tako, da so se njegovi udeleženci seznanili z osnovnimi pedagoškimi principi o prenašanju znanja na druge, nadalje z uveljavljanjem humanih odnosov med ljudmi, z veščino vodenja in poznavanja ljudi ipd.

DESET LET DELAVSKEGA SAMOUPRAVLJANJA V CINKARNI

Cinkarna je bila ustanovljena leta 1875. a mestu, kjer danes stoji, je bila postavljena njhna topilnica surovega cinka in obrat za roizvodnjo šamotnih retort. Do leta 1918 se aprave niso mnogo širile. Leta 1898 je bila grajena le valjarna cinkove pločevine, medm ko so bili vsi ostali pomembni objekti grajeni delno po prvi, a v največji meri po rugi svetovni vojni. Srce podjetja je ostalo endarle isto — proizvodnja surovega cinka.

V tretjem desetletju tega stoletja so bila Cinkarni izvršena najbolj plodonosna investiiska dela. Pražilne naprave so se že pred m umaknile v bližino topilnice, na njhovem estu pa so zrasli obrati za kemične proizvode: topon, glajenko, modro galico, natrium-hidroulfid, metalit, kromov galun, ultramarin ... očeno od teh obratov sta nastala v okviru etalurškega dela še dva druga kemična obraa: cinkovo belilo in obrat za proizvodnjo žvelene kisline.

Nemška okupacija je Cinkarno močno prizadela. Topilnica ni proizvajala proti koncu okupacije niti desetine tega, kar proizvaja danes. Obrat žveplene kisline je bil v tako slabem stanju, da je bila problematična vsaka nadaljnja proizvodnja.

Po drugi svetovni vojni je Cinkarna znatno razmahnila proizvodne možnosti. Tako danes proizvaja 370 % več surovega cinka kot pred vojno. Z razširitvijo pražilnih naprav so se povečale količine žveplenih plinov, ki jih stari obrat žveplene kisline že zdavnaj ni mogel več absorbirati. Zato je bila zgrajena moderna naprava za proizvodnjo žveplene kisline s štirikrat večjo zmogljivostjo, kot jo je imela stara. Po drugi svetovni vojni se je k Cinkarni priključil tudi obrat za proizvodnjo superfosfata. Povečanje in modernizacija valjarne sta omogočila potrojitev proizvodnje cinkove pločevine proti predvojni.

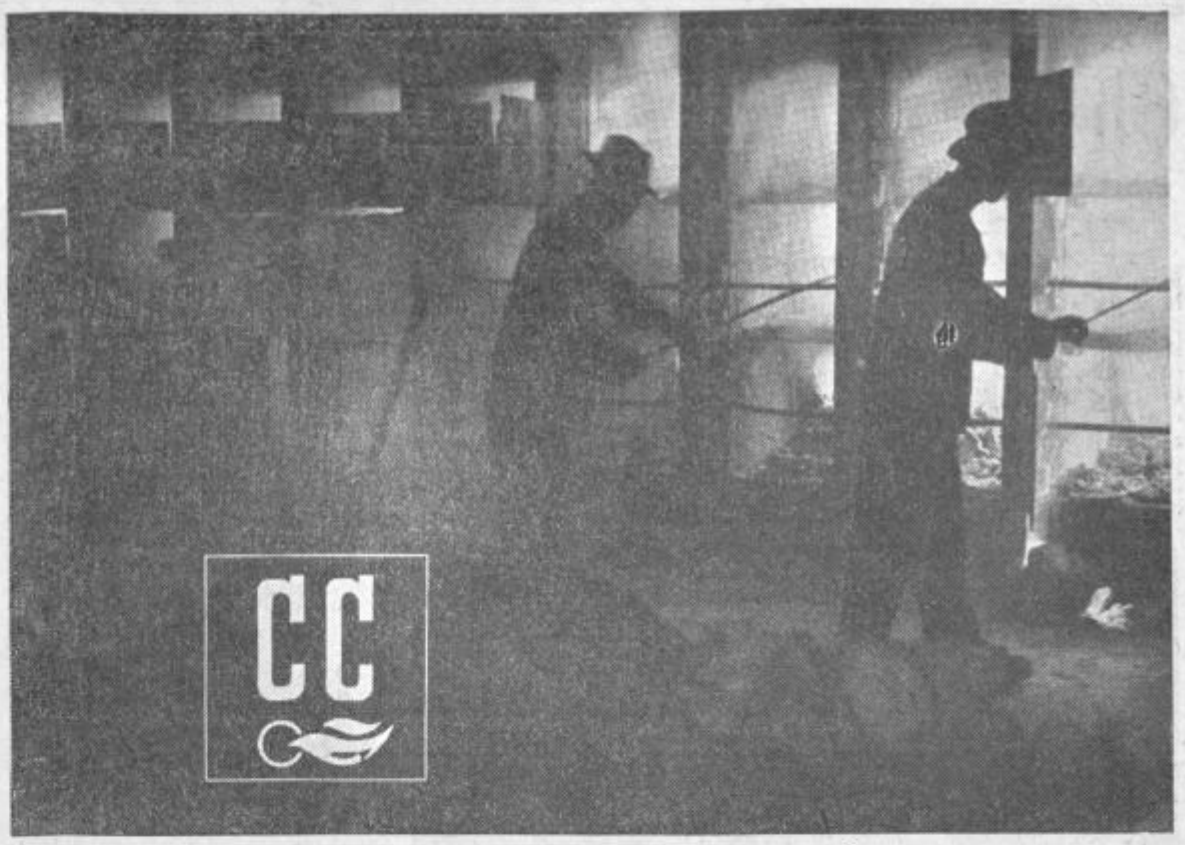

USPEHE je rodila zavest in odgovornost kolektiva pri upravljanju

elovni kolektiv celjske Cinkarne znuje te dni desetletnico delavega samoupravljanja v podjetju, setletnico, odkar je uveljavil arksovo načelo — tovarne delavm. Bežen pogled v to dobo nazaj že, da je kolektiv Cinkarne lahko nosen na prehojeno pot, na delo, ga je opravil. Tu ne gre samo za like uspehe v proizvodnji, temveč enaki, če ne še v večji meri za ejstvo, da je te uspehe rodila zaest in soodgovornost članov kolekva pri upravljanju podjetja.

Če samo bežno pogledamo na spehe, ki jih je kolektiv dosegel v adnjih desetih letih, potem morano na prvem mestu omeniti povečaje vrednosti proizvodnje za sto odotkov! Medtem, ko je znašala rednost proizvodnje 1950. leta tri iljarde dinarjev, bo letos dosegla že šest milijard. V istem razdobju je delovna sila porastla samo za 27%, oziroma od 1365 zaposlenih 1950. letu na 1396 letos. In še en odatek, ki govori o veliki prizadevosti kolektiva: v tem razdobju je roizvodnost na zaposlenega nasla za 90%, vrednost proizvodnje a enega zaposlenega pa se je povečala od dveh milijonov dve sto šestdeset tisoč dinarjev v 1950. letu na štiri milijone dve sto petdeset tisoč v letošnjem letu.

Zanimivi so tudi pokazatelji, ki govorijo o proizvodnji posameznih proizvodov. V razdobju zadnjih desetih let je bil največji skok naprej zabeležen v proizvodnji žveplene kisline, in sicer od 4600 ton 1950. leta na 23.000 ton letos. Izredno visoki porasti so tudi pri ostalih proizvodih, in sicer pri cinkovem sulfatu za 321%, pri cinkografskih ploščah za 297%, pri cinkovi pločevini za 275%, pri cinkovem belilu za 250%, pri superfosfatu za 225% itd. Istočasno se je zboljšala še ekonomičnost proizvodnje, izkoristki surovin ipd. In končno znatno boljše kot kdaj koli prej so bile izkoriščene še zmogljivosti, zaradi česar so se zmanjšali vsi stalni stroški. V ilustracijo te trditve naj navedemo samo primer uporabe šamotnih retort. Medtem, ko so jih še 1950. leta potrebovali 62.000 komadov, jih bodo letos le okoli 20.000. Samo na ta račun so prihranili podjetju nad 201 milijon dinarjev.

Čeprav je že samo dejstvo o znatnem povečanju vrednosti proizvodnje in glavnih proizvodov vredno največje pohvale in pozornosti, pa je treba vendarle povedati tudi to, da je kolektiv dosegel vse te in še druge proizvodne uspehe predvsem po zaslugi lastne prizadevnosti in boljše organizacije dela ter le v manjši meri na račun delnih rekonstrukcij. Edino povečanje proizvodnje žveplene kisline je rezultat nove naprave.

In če ob vseh teh rezultatih in zavidljivih številkah upoštevamo še to, da znaša uporabna vrednost osnovnih sredstev le še 46 odstotkov, potem moramo kolektivu še enkrat iskreno čestitati.

PERSPEKTIVNI NAČRT

Perspektivni program razvoja Cinkarne v razdobju od 1961. do 1965. leta predvideva nadaljnje povečanje proizvodnje surovega cinka in s tem v zvezi povečanje proizvodnje valjanih proizvodov cinka ter prav tako povečanje proizvodnje žveplene kisline in zagotovitev osnovne surovine za razvoj kemičnih obratov.

Razpoložljive količine cinkovih koncentratov v naši državi narekujejo povečanje kapacitet že obstoječih cinkarn ali zgraditev novih. Od obeh variant je verjetno najcenejša tista, po kateri se bodo povečale kapacitete celjske Cinkarne. Z nekaterimi rekonstrukcijami je mogoče doseči letno proizvodnjo 35.000 ton cinka.

Vzporedno s povečanjem proizvodnje surovega cinka perspektivni načrt predvideva še povečanje proizvodnje valjanih proizvodov cinka od dosedanjih pet tisoč na sedem tisoč ton letno.

Sedanje pražilne naprave so zastarele in izrabljene ter predstavljajo ozko grlo za nadaljnje povečanje proizvodnje surovega cinka. Zato perspektivni načrt predvideva rekonstrukcijo pražarne (na novih napravah bo mogoče izpražiti koncentrate tako, da bo praženec vseboval namesto 10 le še 2 odstotka totalnega žvepla) ter postavitev nove kontaktne naprave za proizvodnjo žveplene kisline. S tem se bo povečala proizvodnja v pražarni, izboljšala kvaliteta aglomerata, povečala količina razpoložljivih žveplenih plinov za nadaljnjo predelavo v žvepleno kislino in končno — povečala se bo tudi proizvodnja žveplene kisline za nekaj nad 19.000 ton letno. Istočasno pa bodo cinkarniški plini prenehali povzročati škodo na vegetaciji.

Obstoječa naprava za proizvodnjo litopona je popolnoma izrabljena in zastarela. Ker je kemična tovarna Domžale prenehala s proizvodnjo litopona, je postal ta artikel v državi močno deficitaren. S postavitvijo nove naprave se bo proizvodnja litopona povečala za 100% letno. Na novi napravi pa bo mogoče proizvajati vse vrste litopona.

Tudi sedanji obrat za pridobivanje superfosfata je zastarel. Spričo tega ni mogoče doseči zadovoljive kvalitete. S predvideno rekonstrukcijo bo proizvodnja superfosfata narasla za 9000 ton oziroma na 40.000 ton letno.

Petletni perspektivni plan predvideva nadalje izgradnjo povsem nove tovarne za proizvodnjo titanovega belila, to je čisto novega proizvoda.

Razen tega sta v načrtu zajeta še dva nova proizvoda, in sicer »Cuprobiau«, sredstvo za zaščito rastlin, beli pigment (pokrivno belilo).

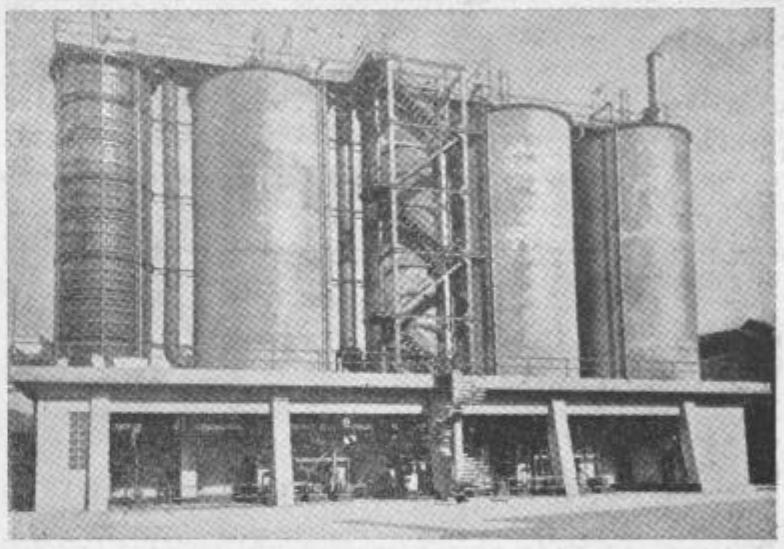

Skrb za družbeni standard

V razdobju zadnjih desetih let so zgradili 147 stanovanj, zraven tega pa je bilo sedemnajst stanovanj obnovljenih. Vrednost vseh teh investicij je znašala skoraj 327 milijonov dinarjev. Trenutno je v gradnji še 33 stanovanj in 4 garsoniere. Ta stanovanja bodo vseljiva še letos. Mimo tega je delavski svet že sprejel sklep o nadaljnji gradnji 32 stanovanj, ki bi naj prve stanovalce sprejela že naslednje leto.

Člani kolektiva so lani ustanovili tudi sekcijo stanovanjske zadruge, na katero so upravičeno ponosni pa ne samo zaradi tega, ker je to menda edina tovrstna sekcija v okviru podjetij, temveč tudi zaradi dela, ki ga je zastavila. Tako je trenutno v gradnji 18 vrstnih hišic, ki bodo vseljive že prihodnje leto.

Cinkarna ima v Logarski dolini svoj počitniški dom, v katerem preživljajo člani kolektiva letni odmor. Za tiste, ki jim je bolj pri srcu oddih ob morju, pa je na razpolago počitniški dom v Nerezinah na otoku Lošinju.

Cinkarna je bila nadalje med prvimi kolektivi, ki je ustanovila svojo lastno obratno splošno in zobno ambulanto ter uveljavila preventivno zdravstveno in patronažno službo. Ker pa so prostori sedanje ambulante neprimerni in pretesni, je kolektiv sklenil zgraditi novo moderno ambulanto, ki je zdaj že pod streho.

V podjetju pa dela tudi okrepčevalnica, kjer si lahko člani kolektiva kupijo po nabavnih cenah malice ter brezalkoholne pijače.

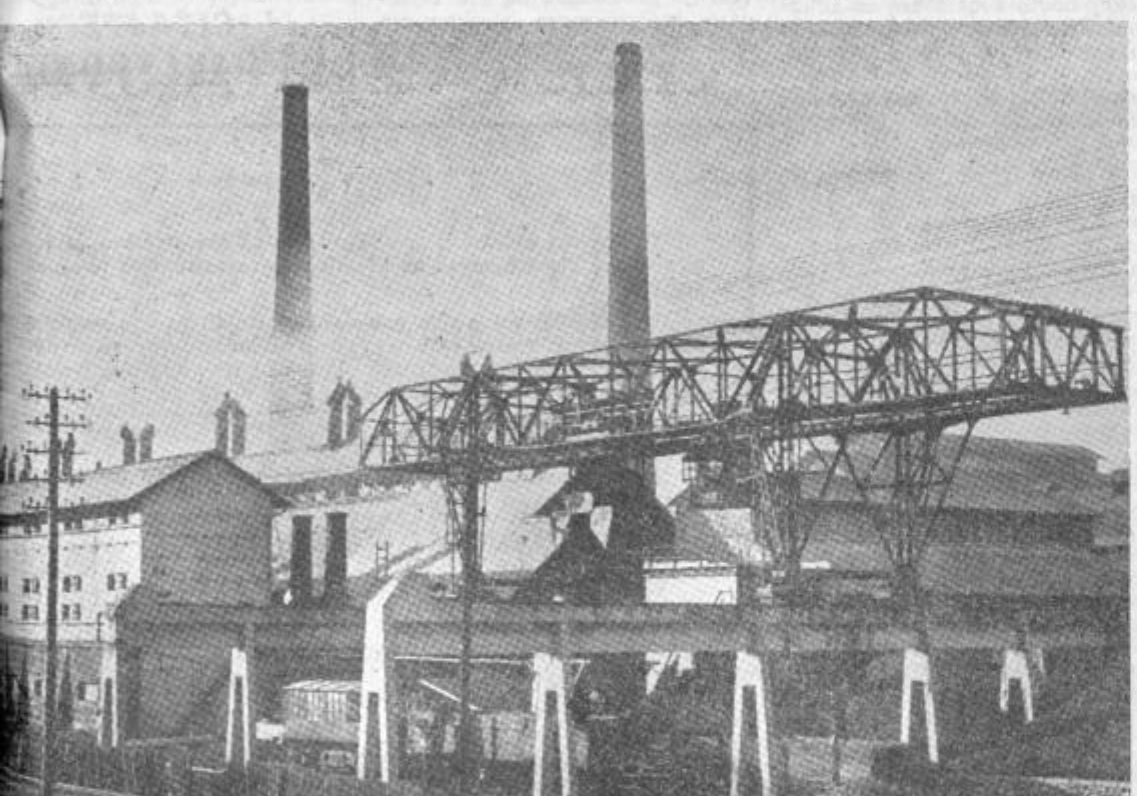

Prispevek k ekonomičnejši graditvi stanovanjskih in drugih objektov

Cinkova pločevina v gradbeništvu

Med novostmi, ki se v zadnjem asu pojavljajo v težnji za hirejšo in ekonomičnejšo gradnjo tanovanj in drugih objektov, pada tudi posebna konstrukcija treh, pokritih s cinkovo pločeino. Gradnja takih streh se čelje bolj uveljavlja v zahodni vropi, zlasti pa še v Franciji. ri nas v Jugoslaviji je Cinkarna e začela s proizvodnjo take pločevine. Z njo je pokrito nešteto tanovanjskih in poslovn. zgradb Celju, Mariboru, Senju, Železarna Nikšič pa tudi drugod.

Cinkova pločevina se uporablja najrazličnejše namene, v gradbeništvu pa predvsem za pokrijanje streh, za žlebove za odvodne cevi... skratka povsod tam, jer je treba čuvati tiste dele, ki so izpostavljeni soncu, dežju...

Za uporabo cinka v gradbeništvu govori predvsem njegova odpornost proti atmosferskim vplivom. Medtem, ko je treba pocinkano železno pločevino pobarvati vsakih nekaj let, da bi jo obvarovali pred rjavenjem, pa cinkove pločevine ni treba nikoli barvati. Tako že to dejstvo govori v prid cinkove pločevine.

Cinkova pločevina se v kratkem času po položitvi na strehe (pa tudi drugam) sama pokrije z motnim sivim oksidnim slojem, ki se po treh mesecih pretvori v bazični cinkov karbonat. Ta sloj čuva cink pred vsemi atmosferskimi vplivi in mu daje prednost pred ostalimi materiali, ki se prav tako uporabljajo za kritje streh in podobno. Oksidna zaščitna plast ima na cinkovi pločevini enakomerno sivo barvo, zato lahko pločevino uporabljamo tudi v dekorativne namene na pročeljih ne da bi jo bilo treba zaradi tega barvati.

Velika prednost cinkove pločevine za strehe je v njeni odpornosti. Znani so primeri, ko so strehe, pokrite s cinkovo pločevino, zdržale tudi do sto let, sicer pa znaša vzdržljivost te pločevine najmanj petdeset let. V Hrvatskem Primorju ter v Dalmaciji so pred 24. leti poskusno pokrili nekatere strehe s cinkovo pločevino v velikosti približno 40 × 40 cm. Strehe, pokrite s temi ploščami, so še danes v zelo dobrem stanju. Ko so nekateri občinski ljudski odbori na Hrvatskem Primorju in Dalmaciji po katastrofalni burji 1954. leta zbirali podatke o vzdržljivosti posameznih streh so ugotovili ,da so se najbolj obnesle strehe, pokrite s cinkovimi ploščami, saj jih sploh ni bilo treba popravljati.

Razen teh pa ima cinkova pločevina še druge velike prednosti. Po nekaj letih uporabe ima cinkova pločevina še zmeraj 40% nove materialne vrednosti. Zaradi manjše specifične teže lahko s cinkovimi ploščami pokrijemo dosti večje površine, kot lahko to storimo z enako količino drugega materiala. Tako lahko n. pr. s 100 kg cinkove pločevine debeline 0,50 mm pokrijemo 28 kvadratnih metrov, dočim pokrije 100 kg pocinkane (železne) pločevine iste debeline samo 26,6 kvadr. metrov strehe. Na drugi strani pa govori v prid cinkove pločevine še njena prednost v pogledu težine. Medtem ko znaša teža opeke za 1 kv. meter strehe od 65 do 85 kg, teža salonita za isto površino 7 kg, pa se porabi za kritje enega kvadratnega metra strehe le 5 do 6 kg cinkove pločevine. In končno strehe, pokrite s cinkovo pločevino, lahko imajo zelo majhne nagibe kar omogoča gradnjo raznih strešnih konstrukcij ter precejšen prihranek v lesu in pločevini

Sicer pa — naj govori še praksa! Zaradi prednosti cinkove pločevine, je danes že 89% hiš in poslopij v Parizu pokritih s temi ploščami. Pa tudi nekatere druge države dajejo prednosti cinkovi pločevini pri pokrivanju streh.

V Jugoslaviji ima edino CINKARNA v Celju valjarno cinkove pločevine; hkrati pa vse možnosti ,da krije vse domače potrebe. Tu lahko dobite tudi vse informacije glede uporabe in prednosti cinkove pločevine v gradbeništvu.

Garaža v Mariboru, pokrita s cinkovo pločevino

Ob premieri v celjskem gledališču

Bertolt Brecht:

GALILEO GALILEI

Velika dramska pesnitev Bertolta Brechta o rojstvu novega časa, povzeta iz življenja in dela fizika in astronoma Galilea Galileija je našla plodna tla že marsikje v svetu, zato nič čudnega, če jo je tudi celjsko občinstvo sprejelo s širokim razumevanjem in simpatijami. Delo je ostra obsodba razrednih nasprotij dobe, v kateri je Galilei živel in delal, hkrati pa je ob njej lahko

Na sliki: Virginija — Vera Perovain Kardinal inkvizitor — Janez Eržen

vzporejati ost proti današnji atomski civilizaciji, proti vsemu kar je ustvaril človeški razum, a je družba uporabila za razkroj in razdor lastnih sil. Galileijevo odkritje o gibanju zemlje, Kopernikov nauk proglašen kot kriva vera, inkvizicija prisili Galileija, da javno prekliče svoja odkritja in ostane njen jetnik — to so dokumenti, ki sestavljajo okvir kronike o Galileijevem življenju in delu, na katerih je avtor ustvaril svojo umetnino.

Vsaka uprizoritev Brechtovega dela predstavlja za gledališče pomembno preizkušnjo. Taka je bila tudi za mladi gledališki ansambel Slovenskega narodnega gledališča v Celju, ki pa jo je dobro prestal. Prvič so delo uprizorili že absolventi oziroma študenti Akademije za igralsko umetnost v Ljubljani. Uprizoritev je dokazala, da ansambel ni bil v celoti dorasel zahtevni nalogi Brechtove dramaturgije in bam. Brecht je v svojem delu zbral številne osebe z določenimi karakter-

njegovim zahtevnim odrskim podonimi lastnostmi, ki zahtevajo izkušenega igralca. Branko Gombač se je v celjski uprizoritvi srečal z Galileijem že drugič in brez dvoma je, da je bilo to srečanje uspešnejše. Uprizoritev je dosegla solidno umetniško raven in občinstvo je Brechta sprejelo kot starega znanca in prijatelja. To dokazuje polna gledališka dvorana že od prvega dne uprizoritve.

Uprizoritev je pokazala, da je ansambel celjskega gledališča dorasel delom, ki bi včasih sodila zgolj v železni repertoar osrednjih gledališč, katere bi lahko solidno postavili na oder zgolj pomembni in veliki umetniki. Režiser je odločno in premišljeno črtal vse, kar je bilo odveč, ohranil je bistvene dele, s katerimi pa celota ni bila okrnjena. Ohranil je bistvene elemente življenjske kronike in družbeno kritične analize nasprotij Galileijevega časa. Uspelo mu je razdrobljene dele strniti v homogeno celoto, v kateri so izstopali uspeli množični prizori, v svoji stilni ubranosti in vsebinski idejnosti. K temu lahko prištejemo še scensko zasnovo, ki jo je izdelal arch. Sveta Jovanović, koreografske vložke dr. H. Neubauerja, uspelo glasbeno spremljavo M. Vodopivca ter kostumsko opremo Alenke Bartl-Serševe.

In nastopajoči? Med dolgo vrsto oseb ni mogoče najti nekoga, ki svoje vloge ne bi razumel ter s tem izstopal iz celotnega koncepta. Solidna zasedba od glavnega junaka do zadnjega statista je zagotovilo uspele uprizoritve. Seveda so se eni bolj oblikovali od drugih, imeli so več možnosti za uveljavljanje, drugi pa so tudi v neznatnih vlogah pokazali svoje umetniške zmogljivosti. Teža dogajanja je slonela na glavnem junaku Galileu Galileiju Pavla Jeršina, ki ga je izoblikoval s preciznim znanjem in določeno igralsko rutino. Njemu sledijo vsi ostali: gospa Sartijeva v zasedbi Marije Goršičeve, Lodovico Marsili Zlatka Šugmana, stari kardinal Slavka Strnada, kardinal inkvizitor Janeza Eržena, papež Urban VIII. Sandija Krošlja, Virginia Vere Perove in drugi. Skratka, Brechtov krst je ansambel celjskega gledališča uspešno prestal, občinstvo ga je osvojilo in zdaj ima gledališče na široko odprta vrata še za druga Brechtova dela.

I. B.

Kljub težavam uspeh

Društvo »F. Prešeren« sodi med tista društva, ki jim nikdar ne zmanjka problemov in težav. Če že ne gre za probleme finančnega značaja, gre za pomanjkanje prostorov, vsekakor pa za oboje. Je že tako, da je za vzdrževanje in rast kateregakoli društva potrebno prvo in drugo, da je življenje — gledano tudi na sploh — odvisno od okolja, v katerem biva in od materialnih sredstev, ki mu omogočajo, da živi.

KUD »F. Prešeren« torej nima ne prvega ne drugega v zadostni meri. Kar se denarja tiče, se je z dejstvom, da ga ni, sprijaznilo, teže se je vsekakor sprijazniti z nekaterimi drugimi dejstvi, kakor na primer, da deluje na najrazličnejših koncih in pod najrazličnejšimi okoliščinami. Godba na pihala vadi recimo v vlažnih prostorih v ulici Tončke Čečeve, kjer se ob slabem vremenu tej vlagi pridruži še voda; likovna sekcija životari v stari kapeli in tako dalje. Končno je društvu uspelo dobiti dve sobi v bivših prostorih DOZ in tu se bo zdaj nastanila glasbena šola za vse tri inštrumentalne skupine: harmonikarje, tamburaše in godbo na pihala. Šola ima že okrog 90 novih gojencev.

Poseben problem je doživel tudi pevski zbor, saj se je znašel brez dirigenta. Vrzel je izpolnil začasni dirigent prof. Grum, ki bo zbor vodil do koncerta v Rogaški Slatini, potem pa se bo znova postavilo vprašanje — kdo ga bo vodil poslej. Kljub temu je nedavni koncert v Rogaški Slatini solidno uspel.

Godba na pihala in tamburaška sekcija sta bili vseskozi zelo aktivni, medtem ko je prva nastopala ob spominskih dnevih in različnih sprejemih, je druga prirejala koncerte v Rogaški Slatini in Celju. V društvu delujejo tudi trije zabavni ansambli, ki bodo nastopili na okrajni reviji zabavnih ansamblov v Celju; nadalje plesna šola, za katero je veliko zanimanje tako med mladino kakor odraslimi; v društvu je kratkomalo 1209, od tega 800 aktivnih in požrtvovalnih članov, ki jim je kulturno udejstvovanje del njihovega vsakdanjega življenja.

Nedavni občni zbor, ki sta ga pozdravila tudi predsednik občinskega sveta za prosveto in kulturo Marica Frece-Zorkova ter predsednik občinskega sveta Svobod in prosvetnih društev Golja, kljub zamotani problematiki ni izzvenel pesimistično, marveč je, narobe, pokazal veliko mero optimizma. Lepa udeležba članov pa naposled prav tako priča o živem zanimanju za življenje in delo svojega društva, in kjer je zanimanje živo, tudi uspehi ne morejo izostati.

ŠE ENKRAT ODLOČBA IN OBVESTILO

Pojasnjujemo, da je odločbo, ki je bila predmet razprav pod naslovom v zadnji številka »Celjskega tednika«, izdal bivši urad za razdeljevanje stanovanj pri Stanovanjski upravi Celje v letu 1959.

Odsek za stanovanjske zadeve
Občinskega ljudskega odbora Celje

Štefka Flajsova

Dne 23. oktobra je bil sončen nedeljski popoldan. Na mestnem pokopališču se je zbirala ogromna množica ljudi od blizu in daleč, da pospremijo k zadnjemu počitku ženo, ki je je bilo vse življenje ena sama velika skrb za svojo rodbino in ena sama ljubezen do vseh ponižanih in razžaljenih — Štefko Flajsovo. Ko se je morala leta 1941 s soprogom dr. Flajsom pred Hitlerjevimi krvniki umakniti iz ljubljenega Celja v Ljubljano, je bil njen novi dom zatočišče in varno zavetje vsem, ki so se zatekli k njej pred preganjanjem fašističnih divjakov. Leta 1945 se je vrnila v Celje in spet je bil njen dom vse do njene smrti zatočišče vsem, ki so bili potrebni pomoči in tolažbe.

Od te strani jo je poznal vsak, malo pa je danes v Celju še tistih ljudi, ki bi vedeli, da je bila pred štiridesetimi leti mlada Štefka od leta 1924 do konca leta 1932 eden izmed stebrov takratnega slovenskega gledališča v Celju.

Ko je leta 1922 kot mlada mati dveh sinov prišla z Jesenic v Celje, je imela za sabo že tri leta gledališkega dela. Na Jesenicah je bila v družbi Janeza Cesarja, Fedorja Gradišnika, Danila Bučarja in drugih steber gledališča Jakoba Spicarja. V Celju se je prvi dve leti posvečala samo svoji rodbini, leta 1924 pa jo je pregovoril Rafko Salmič, da je začela ponovno nastopati na odru.

Njena prva vloga v Celju je bila Polonica v **»Rokovnjačih«** oktobra 1924. (torej prav pred 40 leti) pod Salmičevo režijo. Njena zadnja nastopa na celjskem odru sta bila leta 1932, ko je kot babica nastopila v drami bratov Mrštikovih **»Maryša«** in kot mati v L. Frankovi drami **»Vzrok«**. — Tega leta se je poslovila od gledališča in se popolnoma umaknila v krog svoje družine.

Po trudapolni življenjski poti je njeno zlato srce našlo svoj mir. Vsi, ki so jo poznali, je ne bodo pozabili, zgodovinar celjskega gledališča pa bo njeno požrtvovalno delo za rast odrske umetnosti v najtežjih družbeno-političnih časih Celja znal vrednotiti tako, kot je to zaslužilo.

Trajen ji spomin!

Mrik.

VEČERNA POLITIČNA ŠOLA V SLOV. KONJICAH

Proti koncu minulega tedna je v Slovenskih Konjicah pričela z rednim poukom večerna politična šola. Vpisanih je nad 30 slušateljev, večinama mladih komunistov.

Spominski napisi

46 padlim delavcem iz Tovarne emajlirane posode v Celju:

Zvestoba proletarska vam kovala
v razredni borbi je zavest in moč.
Pravica v tla teptana vas je zvala,
da vstali ste in s puškami šli v noč.
Svobodno sonce domovini sije,
oblast v njej last je delovnih ljudi.
In ko junake vas gomila krije,
v nesmrtni slavi vaš spomin živi.

Padlim dijakom nekdanje meščanske šole Žalec:

Ste rasli tukaj in zoreli
v razponu smelega duha,
še mladi ste izkrvaveli
iz močnih, zvestih src do dna,
da mi v svobodi zaživeli
smo srečo boljšega sveta.

Ob skupnem grobu 174 borcev na Vranskem:

Umrli smo, ki v grobu tu ležimo,
a nad svobodo vašo še bedimo,
ker hočemo, da raste in živi,
za kar smo dali svojo srčno kri.

Spomenik na Dobrni:

Iz krajev teh ste, junaki, vstali,
ker niste hoteli v robstvu živeti,
in svoja življenja ste v borbi dali,
da zmaga pravice zemljo obsveti.
Iz vaše krvi je roža pognala
najlepša, ki se ji pravi svoboda,
nad vašimi bo grobovi sijala
v bodočnost našo od roda do roda.

Pred izidom CELJSKEGA ZBORNIKA

V celjski tiskarni tiskajo zadnje pole Celjskega zbornika 1960. Z njim prihaja že petič na svetlo okrajna dokumentacija dosežkov raziskovalnega dela o vseh vprašanjih, ki zahtevajo znanstveno in poljudno znanstveno osvetlitev.

Letošnji zbornik je zbral 15 del — 350 strani izpod peres 13 avtorjev. Med njimi bomo srečali nekaj novih sodelavcev iz Ljubljane in Maribora, ostali pa so iz vrst dosedanjih stalnih sotrudnikov, ki temu okrajnemu kulturnemu glasilu že ves čas njegovega izhajanja zvesto posvečajo svoje pisane sestavke.

Po obsegu prednjači letošnji CZ pred vsemi dosedanjimi. Levji delež tega povečanega obsega nosita izčrpni študiji Draga Mezeta in Justina Felicijana, prva s področja demografije in socialne geografije (Prebivalstvo Gornje Savinjske doline ter Gostota naseljenosti in agrarna obljudenost Gornje Savinjske doline), druga s področja ekonomike (Lokacija cinkovega metalurškega podjetja). Ostali sestavki posegajo v svet geologije (Janez Rihteršič), gozdnega gospodarstva (Ing. Anton Knez), zdravstva in socialne politike (dr. Aleksander Hrašovec) zgodovine (Janko Orožen), umetnostne zgodovine (Jože Curk, Sergej Vrišer) ter literarne zgodovine (France Jesenovec, Božena Orožen) — vse seveda s posebnim ozirom na problematiko Celja in njegovega zaledja.

Zbornik zaključuje biltenski del in uredniški sklepni zapisek. Iz slednjega povzemamo tudi na tem mestu vabilo na vse kulturne, znanstvene in strokovne delavce, naj v CZ objavljajo dosežke svojega raziskovalnega dela o lokalnih problemih, saj je nedvomno, da pomeni taka dokumentacija poklicnega strokovnega dela donesek h kulturni zmogljivosti okraja in k naši narodni kulturni rasti. Potrdilo za to je dobila tudi v Svetu za znanost LRS pri razpravljanju o napredku lokalne kulturne in znanstvene dejavnosti.

V posebni knjigi pa so že izšle razprave dr. Janka Lešničarja z naslovom Prispevek h kliniki, terapiji in epidemiologiji aktualnih infekcijskih bolezni. Ena od njih (Ureditev infektološke službe v LRS) je bila nagrajena z nagrado Borisa Kidriča. Že to govori dovolj prepričevalno, da gre za izdajo kakovostnega strokovnega dela. Knjiga ne bo v prodaji, ker bo razdeljena medicinskim knjižnicam in fakultetam.

G. G.

S POLIC STUDIJSKE KNJIŽNICE

Tekoče inozemske revije in listi

L'architecture d'aujourd'hui. Paris.
Cahiers du cinéma. Paris.
Deutsche Lebensmittel-Rundschau. Stuttgart.
Endeavour. London.
Kosmos. Stuttgart.
The Lancet. London.
Mitteilungen der österreichischen geographischen Gesellschaft. Wien.
The National Geographic Magazine. Washington.
Die Naturwissenschaften. Berlin.
Praxis der Mathematik. Köln.
Praxis der Naturwissenschaften. A. Physik, Chemie. Köln.
Praxis der Naturwissenschaften. B. Biologie. Köln.
Revue générale de mécanique. Paris.
Stahl und Eisen. Düsseldorf.
Zeitschrift des historischen Vereines für Steiermark. Graz.
The Studio. London.
United Nations Review. New York.
Ziemia Kaliska. Kalisz.

Ob mesecu knjig

Že nekaj let prirejamo po na republikah »Mesec knjige«, oziro »Teden knjige«, ki ima namen a vizirati vse družbene sile, da bi pripomogle k reševanju najakt nejših vprašanj s področja izda nja, propagande in širjenja knji V teh akcijah so sodelovale šteви družbeno politične, kulturne in d ge organizacije in ustanove ka tudi večje število vidnih osebno kulturnega in javnega življenja.

Glede na velike uspehe teh a so se družbeno politične, strokov kulturno prosvetne organizacije založbe zedinile, da to leto prvik priredijo »Mesec knjige« v jugos vanskem merilu.

Jugoslovanska akcija ni samo p pagandnega značaja. Ta bi mor približati bralcem tako znanstve kakor poljudno znanstveno, strok no in družbeno politično literat ter beletristiko. Glede na prizade nja, da bi naši delovni ljudje os jili čim širše splošno, družbeno e nomsko in strokovno znanje, bi treba posvetiti posebno skrb pro giranju te literature. Prav tako moral »Mesec knjige« zajeti tudi ševanje problemov knjižnic, čital založb ter materialna in kadrov vprašanja.

Okoliščina, da sovpada letoš »Mesec knjige« v čas sprejema novega perspektivnega načrta, k na potrebo in možnost, da bi pro me tega področja reševali v skla z načrti perspektivnega razvoja. tovo je, da nekatere teh problem že zdaj z uspehom rešujemo, ven je še mnogo nerešenih vprašanj sti v pogledu širjenja knjige.

Splošno jugoslovanski »Me knjige« naj bo novi prispevek k daljnji krepitvi edinstva naših rodov v smislu še širšega medse nega spoznavanja in zbliževanja rodnih kultur.

Jugoslovanski odbor poziva družbeno politične, kulturno svetne, izdajateljske in druge or nizacije in ustanove, šole in org ljudske oblasti, javne in kultu delavce, da to akcijo podprejo in pomagajo uresničiti.

ČITAJTE CELJSKI TEDNIK

OBVESTILO

Cenjenemu občinstvu sporočamo, da selimo servisno delavnico iz Štanetove ulice 16 na Ljubljansko cesto 19, kjer je sedež podjetja.

Kot dosedaj bomo tudi v bodoče opravljali za vas servisne usluge, popravila vseh vrst plinskih in vodovodnih aparatov domače in tuje izvedbe, instalirali plinske in vodne instalacije ter servisno vzdrževali bojlerje »Tiki«.

Potrudili se bomo tudi v bodoče opravljati dela v vaše zadovoljstvo.

Priporočamo se in pričakujemo vaša naročila od 1. novembra dalje na naslov

PLINARNA-VODOVOD — CELJE
Ljubljanska c. 19 — telefon 23-10

Trideset let „Svobod" v Zagradu

Pred kratkim so člani Svobode v Zagradu počastili tridesetletnico svojega dela. Razen sedanjih članov Svobode, so se proslave udeležili tudi vsi nekdanji preživeli člani bivše »Sloge«; razen njih pa tudi Andrej Svetek, Ivan Golja in drugi.

V okusno urejeni dvorani so najprej nastopili pionirji — učenci polulske šole, ki so pod vodstvom Marjance Stegujeve zapeli Internacionalo, zatem pa je predsednik domače Svobode Jože Dolenc orisal delo društva. Nato so člani dram sekcije uprizorili odlomek iz C karjevih »Hlapcev«, razen tega so na slavnosti razvili še društv zastavo, ki sta ji botrovala kole va Žične in Apnenika. Ta dogo prikazuje tudi naša slika, na ka društveni predsednik (na desni) roča novo zastavo praporščaku žetu Zupancu.

Svobodi iz Zagrada želimo še liko uspeha pri nadaljnjem del

ZA MALE BRALCE

OBVESTILO

Verjetno boste v tejle rubriki iskali razglasitev nagrad za podpise k zadnji nagradni sličici. V uredništvu pa smo se domenili, da bomo nagradne fotografije objavljali vsakih štirinajst dni, rubrika pa bo izhajala vsak teden. Zato se vsem bralcem, ki so nam podpise že poslali, iskreno zahvaljujemo, vse ostale prijatelje pa vabimo, da nam jih pošljejo do srede. Ne pozabite pa priložiti tudi prispevka — pesmice, zgodbice itd.

K sodelovanju vabimo tudi pionirje iz oddaljenejših krajev — Ljubnega, Nazarja, Mozirja, Šoštanja, pa morda iz Grobelnega, Laškega itd. Želimo namreč vedeti, kaj delajo in kako živijo tudi ti naši prijatelji. Torej, ne pozabite in naslednji teden na svidenje!

O srnici Dudiki

Bilo je zgodaj zjutraj, ko so se sosedovi kosci odpravljali kosit seno. Kmalu so kose zapele svojo pesem. Nenadoma pa je eden izmed koscev zaklical »Srna, mala srnica!« Prihiteli so k njemu in zagledali majhno živalico. Imela je rjav kožušček z belimi lisami in čisto je bila podobna Bambyju. Kosec jo je dvignil v naročje, drugi jo je pokril s suknjo in pohitela sta proti domačiji. Gospodar je bil najdenčka vesel, odnesel je srnico v sobo, kjer je dobila prvo porcijo mleka. Toda takrat so se začele prve težave. Srnica ni mogla piti iz skodelice, zato ji je gospodinja prinesla stekleničko z dudiko. Takšno je bilo potem tudi njeno ime.

Srnica je doraščala in bele lise so izginile na njenem kožuščku. Postajala je vedno bolj nemirna in nekega dne je preskočila ograjo in izginila v gozdu. Prepričani so bili, da je ne bo več. Toda vedno se je vračala. Čez zimo je ostala pri gospodarju, na pomlad pa je spet stekla v gozd in nekega zgodnjega jutra, ko so se kosci spet odpravljali na travnik, so zagledali Dudiko z malo srnico z belimi lisami, ki je bila prav taka, kot njena mati nekdaj.

Židan Jožica,
Dečkova cesta blok »C«/50

Mladi brigadir

Ves tabor je zavit v tišino in megio. Zastave na drogih ohlapno visijo, kot bi čakale, da jih veter požene.

Nenadoma prebudi jutranjo tišino oster žvižg. V tabor počasi prihaja življenje...

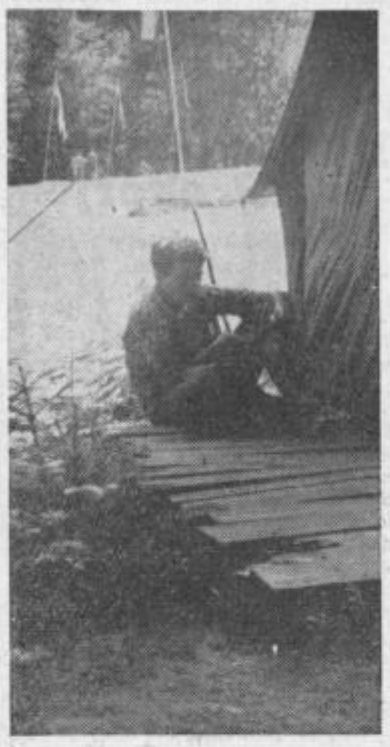

Tam v kotu pa še vedno spi deček. Spi in sanja. Morda je pozabil, da ni več doma pri mami, temveč v brigadi. Tovariš ga strese za ramo.

»Zbudi se že, no, zaspanec!«

Tako bi še rad spal. Toda, ko je šel na delo, ga spanje ni več mikalo. Dolga kolona brigadirjev ga je potegnila za sabo. Brigadirska pesem je zadonela in nenadoma se mu je zdelo vse tako lepo in novo.

Ko je prijel za kramp, se mu je milo storilo pri srcu.

»Kaj bo zmogel? Ko bi ga mama sedajle videla! Kako ponosna bi bila na svojega sina!«

Moral je prijeti tudi samokolnico. Potem se je spomnil pesmi: »Kje so meje, pregrade za slovenske brigade« in jo nenadoma prenesel v delovno brigado.

In delal je z novo močjo, dan za dnem. In ko so šli z dela v tabor, se mu je zdelo, da prihaja kot zmagovalec. Ko je bil čas počitka, je čital, pa tudi mami je pisal:

»Veš, mama, ni mi žal, ker sem šel, četudi si mi ti pravila, da mi bo. Ne zanikam, da sem močno utrujen, toda pri tem se počutim tako srečnega in ponosnega. Samo vstanem nerad. Saj veš, kako je bilo doma težko. Drugo leto grem spet v brigado.

Na nekem sestanku so nam rekli, da opravljamo častno delo, svojo dolžnost. Rekli so tudi, da smo mladi graditelji nove socialistične Jugoslavije...«

Stefan Novak,
Dečkova c., blok D
Celje

Na izletu

Nekega junijskega dne smo se odpravili na izlet, da si ogledamo lepote slovenske zemlje. Avto nas je peljal mimo trgov in vasi, zelenih gozdov in sončnih livad — tja do Ljubljane. Nato smo krenili proti Postojni. Kar tesno mi je bilo pri srcu, ko sem vstopila v jamo — kjer sem kar ostrmela nad tolikšno lepoto podzemlja. Po kraški planoti smo se odpeljali do sinjega Jadranskega morja. Ko sem ga zagledala sem bila skoraj ginjena. Ogledali smo si Koper, Portorož in Piran. In ko smo se vrnili domov, sem sklenila, da nekaj napišem o tem našem lepem izletu, da se bodo nanj spomnili moji sošolci.

Ida Coklin,
Radmirje 72,
Ljubno ob Savinji

Oktober

Radio je na polici,
v njem so sami modri strici.
Vedno tudi povedo,
kakšno vreme jutri bo.

Malo dežja, malo sonca,
takšna je napoved zdaj,
nič ne zmoti jih — seveda,
ker je pač oktober zdaj.

Toda striček, to povej še,
kdaj bo kmet oral lahko,
kam bo spravil kislo grozdje,
ki za vino res ne bo?!

Anica Jeršič,
Teharje pri Celju

Svoboda

Res lepa je naša svoboda,
ki jo uživa ves rod,
saj težka je bila podoba
borcev trpečih teh dob.

Vsi narodi dobro vedo,
kateri junaki najhrabrejši so —
TITO, dragi naš voditelj
z borci je osvoboditelj.

Anica Podvršnik,
Hramše 14, p. Žalec

Po telefonu

»Halo«, se je oglasil nežen glasek onkraj žice.

»Kdo pa je tam? Kaj pa želiš?«

»Očka!«

»Čigav pa si?«

»Mamin!«

»Ja, kako pa naj zdaj jaz vem, kdo je tvoj očka?«

Tokrat z onkraj žice ni bilo odgovora. Ko pa sem potem tenko prisluhnila, sem ujela pritajeno hlipanje. Skoraj me je zapekla vest. Potem se mi je nenadoma posvetilo.

»Kako ti je pa ime?«

»Milko...«

Takoj sem »zbobnala« skupaj vse sodelavce, ki so imeli sinove ali hčerke s podobnim imenom in ko se je končno našel srečni očka, je mali junak onkraj žice že odložil slušalko...

Menda ni treba posebej povedati, da je očka takoj klical domov in se z ljubljenčkom pomenil.

Bodimo odkriti

Vtisi in primerjave

Med prosvetne delavce sem zašel nehote in v trenutku, ko sem obravnaval posebne probleme iz proizvodnje. Skratka, ko sem se odpeljal z njimi na ogled zavodov, šol in ustanov za vzgojo defektnih otrok, sem bil na to nepripravljen. Toliko večji je zato bil tudi učinek vsega, kar sem v teh dneh videl. Morda mučen vtis, a vendar vem, da to ni ustrezna beseda.

Ogledali smo si razne ustanove — od posebnih šol do bolnišnice za duševno bolne v Polju. Podrobnosti s te poti ni mogoče opisati, ker jih je toliko, da bi potem samo o tem pisali. Čeprav sem hkrati prepričan, da je tudi o teh treba pisati, saj gre za družbene probleme, ki jih ne kaže zanemarjati.

— — —

Ne gre za predavanje — samo pojasnilo. Defektologi so prosvetni delavci — učitelji in profesorji —, ki vzgajajo duševno zaostale otroke. Njihov cilj ni, da bi svoje gojence usposobili za študij na fakultetah, da bi jim dali podlago in možnost, da postanejo zdravniki, inženirji in podobno. Njihov cilj je mnogo skromnejši. Duševno zaostalega otroka pripravljajo za življenje. Želijo le to, da bodo tudi njihovi gojenci sposobni delati in da se bodo lahko vživeli v okolje, kjer bodo živeli in delali.

Ta odstavek sem napisal s posebnim namenom. Ker, če bi ljudje to vedeli, posebej pa še razumeli, bi bistveno drugače cenili pedagoga in mu dali večjo družbeno vrednost. Veliko ljudi poznam, toda malo je med njimi takih, ki bi poznali, koliko je potrebno prizadevnosti pri vzgajanju otroka, še posebej seveda duševno zaostalega otroka. Zato pa je toliko več onih, ki prosvetne delavce poznajo le po tem, da imajo dva meseca počitnic, da imajo malo delovnih ur in podobno.

— — —

V Ljubljani smo obiskali pomožno šolo. Ime ni pomembno. Bili smo v četrtem razredu, kjer so imeli uro spoznavanja prirode. Koliko prizadevanja sem tu videl. Učiteljica je hotela spoznati gojence z veverico. Samo to je bil to uro njen cilj. Govorila jim je, pripovedovala, kazala slike, pomožne skice, ki jih je sama izdelala. Vsakemu posamezniku pa je posvetila toliko pozornosti, kolikor jo rabi. Med otroci je bil tudi deček, ki je precej zaostajal. Njemu je zato posvetila še več časa in se zanj zavzela. Tudi on bo to dojel — košat rep in vse kar k veverici spada.

Učiteljica je poizkusila z vsemi načini — prikupnostjo, smehom, pohvalami... koliko energije...?

Toliko prizadevanja malokje srečamo. Nisem zdržal do kraja ure. Ves čas mi je rojila po glavi misel, kako bi bilo, če bi v svoje delo vsi vložili toliko truda, volje in prizadevanja. Ironija usode, drugega ni moglo biti, me je zapeljala pred poslopje.

In tam sem srečal sedem zrednih delavcev, ki so popravljali poslopje. Sedem jih je bilo. Eden je zlagal opeko, eden je držal lopato, da ni padla, ostali pa so imeli roke v žepih.

Te primerjave, ki se mi je sama vsilila, ne bom nikoli pozabil. Največ še zato, ker o proizvodnji in problemih, ki tu nastajajo, toliko govorimo, poudarjamo uspehe in iščemo novih poti. Istočasno pa pozabljamo na ljudi, ki nam dejansko pripravljajo otroke, da bodo postali dobri delavci, da bodo sposobni proizvajalci in končno tudi upravljalci.

— — —

Bolnišnica za duševno bolne naredi na vsakega, ki si jo ogleda, močan vtis. Pa vendar name ni učinkovala toliko, kot nekaj stavkov, ki jih je povedal zdravnik.

Pokazal nam je neko žensko. Že dolga leta je v bolnišnici. Tam bo tudi ostala do kraja svojega življenja.

Kot deklica je hodila v šolo, Duševno pa je nekoliko zaostajala za sovrstniki. Ni bila sposobna dojemati tako, kot ostali. Vse bolj je zaostajala. Nihče pa ji ni pomagal. Danes je v bolnišnici za duševno bolne. Zdravnik pa nam je s preprostim poizkusom dokazal, da še vedno zna — sicer malo — logično misliti.

To hkrati tudi pomeni, da bi ona na nekem delovnem mestu odgovarjala, če bi jo šolali v posebni šoli ali v zavodu za zaostale otroke. Vsekakor ne bi bila nek strokovnjak, a delala bi. Bila bi enakovreden član družbe. Družbi bi ustrezno dajala in od nje ustrezno sprejemala. Tako pa je revež.

Dan prej pa smo videli zavod, kjer so duševno zaostale otroke usposabljali za posamezne poklice. Dosegli so velike uspehe. Dečki so postali mizarji, pleskarji in podobno — deklice pa šivilje, vrtnarke...

Znova mučna primerjava, silovito ostro prikazuje, kako potrebne so posebne šole. One ne vzgajajo samo, temveč tudi rešujejo ljudi. Vrednost človeka pa je neprecenljiva.

— — —

Ker mi odmerjen prostor ne daje daha, moram nehati. Vendar se mi zdi prav, če povem še nekaj. To je vtis, moje osebno mnenje...

Dohil sem ga iz izkušenj.

Prosvetnega delavca, njegove uspehe in njegovo delo — še bolj, če gre za defektologe — ni možno ocenjevati za konferenčno mizo niti iz pogovorov. Samo v razredu. Videti in občutiti je treba, kako dela, potem ga bomo tudi drugače ocenili.

Mile Iršič

Žena • dom • družina

O delovnem razmerju gospodinjskih pomočnic

POKLIC GOSPODINJSKE POMOČNICE JE UZAKONJEN IN ENAKOVREDEN DRUGIM

Pred dnevi smo v tej rubriki spraševali, če je poklic gospodinjske pomočnice enakovreden drugim, ki imajo veljavo in so — to je v našem primeru še posebno važno — na splošno priznani. Žal smo tedaj ugotovili, da je bilo naše vpraševanje utemeljeno, saj se napačen odnos še pogosto javlja in je tudi dovolj očitno, da za napredovanje v tem poklicu še ni bilo dovolj storjenega.

Zaradi neurejenosti odnosov med delodajalci in gospodinjskimi pomočnicami pa je lani republiški Izvršni svet izdal Zakon o delovnih razmerjih gospodinjskih pomočnic in postrežnic. Le na kratko naj preletim nekatere važnejše določbe, ki bodo v oporo gospodinjam in gospodinjskim pomočnicam pri sestavljanju delovne pogodbe in pri uveljavljanju pravic.

Gospodinjska pomočnica opravlja po delovni pogodbi gospodinjska dela poln delovni čas. Sem štejemo vsa običajna dela doma, tudi varovanje otrok. Druga dela (na polju) se v delovni pogodbi posebej določijo, iz tega pa tudi izhajajo posebne pravice in dolžnosti obeh zavezancev. Delodajalec mora pomočnici omogočiti strokovno usposabljanje, kolikor to dopuščata narava in obseg njenega dela, lahko pa veže svoje privoljenje na določeno dobo, ko bo morala pomočnica po usposobitvi ostati pri delodajalcu. Gospodinjske pomočnice imajo pravico in dolžnost hoditi redno na zdravniške preglede. Če pomočnica oboli, jo mora delodajalec na njeno zahtevo obdržati mesec dni v oskrbi ali ji priskrbeti oskrbo drugod, gospodinjska pomočnica pa mora delodajalcu povrniti stroške oskrbe v višini vrednosti oskrbe, če je tako določeno v delovni pogodbi. Ta je ustmena ali pismena med obema zavezancema in mora obsegati določbe o nazivu (gospodinjska pomočnica ali postrežnica) ter o času zaposlitve (določen, nedoločen čas ali na poskušnjo), o dohodkih, počitkih in dopustih. Lahko se natančneje določi še dolžina delovnega dne, odgovornost za škodo, odpovedni termin in drugo. Rok za poskušnjo je najdelj 30 dni. V tem času ni vezana še nobena izmed strank. Delovno razmerje za določen čas ali na poskušnjo smatramo za nedoločen čas sklenjeno, če ga po preteku roka obe stranki brez ugovora opravljata oziroma sprejmeta. Da sklene gospodinjska pomočnica delovno pogodbo, mora biti stara 15 let, zdrava in ne sme biti zoper njo izrečen varnostni ukrep prepovedi opravljanja poklica gospodinjske pomočnice.

Delovni čas gospodinjske pomočnice mora biti urejen tako, da ima ta najmanj 8 ur neprekinjenega časa za nočni počitek (do 18. leta 9 ur). Gospodinjska pomočnica, ki živi z delodajalcem v skupnem gospodinjstvu, ima prosto dvakrat na teden, najmanj po 5 ur, enako ob državnih praznikih. Pomočnica ima pravico do plačanega letnega dopusta. Dolžina letnega dopusta je določena s skupnim časom, ki ga je pomočnica prebila v delovnem razmerju. Pravico do letnega dopusta ima tedaj, ko je bila že 11 mesecev neprekinjeno v delovnem razmerju. Izredni dopust (7 dni v letu) je predviden za nujni zasebni dogodek (smrt v ožji družini).

Plačo določita obe stranki v delovni pogodbi. Običajno je ta deloma v naravi (hrana, stanovanje), deloma v denarju, ki se izplačuje mesečno, za nazaj. Vrednost prejemkov v naravi ne sme biti večja kakor je 60% skupne plače (v denarju in v naravi). Delodajalec zagotovi pomočnici uporabo ali souporabo primernega prostora v stanovanju. Hrana mora ustrezati razmeram v gospodinjstvu, mora biti zadostna in zdrava. Za čas plačanega dopusta ima pomočnica pravico do denarnega nadomestila v višini skupnega zneska plače (v denarju in v naravi). Delovno razmerje lahko preneha vsak čas, če se obe stranki tako sporazumeta, sicer pa z odpovedjo, s potekom določenega časa po zakonu ali z odpustom. Na zahtevo prizadete stranke je odpoved pismena in obrazložena. Odpovedni rok ne sme biti krajši kakor 15 dni in ne daljši kakor šest mesecev. Dolžina se določi v delovni pogodbi.

Tip moderne žene

Pred leti je bila »moderna« temna polt. Pod vplivom ne vem katere znane lepotice ali filmske zvezde je postala ideal ženske lepote po mnenju nas samih žena zagorela polti. Tistega leta se je prav zaradi tega marsikatera povzpela pozimi v hribe s svojim možem, pa čeprav ni smuči nikoli videla. Np. za potemnitev polti je bilo tudi drugih sredstev dovolj, celo tako preprostih kakor je hipermanganova raztopina. V zadnjem letu pa se je zagorela polt začela izgubljati in moderna je postala žena z bledim obrazom. To ni vsaki uspelo, saj rdečih lic le ni tako lahko skriti.

Letos je tudi ta moda že dosegla svoj višek, ko velja za moderen tip žene tako imenovani »plavi angel« pa tudi tip »starajoče dive«. Iz tega si pa že lahko ustvarimo videz, kakšna mora biti žena, ki ji je namenjena letošnja moda v svojih ekstremih. Vitka, visoka, temnih las z malo modrikastimi vekami, bleda in ne čisto mlada. Morda so modni kreatorji prav zaradi tega za letos določili vijoličasto in rjavo barvo za modni barvi sezone.

Novosti v trgovini z živili

Favorita — reklamni oglas na vseh koncih in krajih opozarjajo na nov proizvod istrske Dragonje, zavitek špaget s konzervo paradižnikove omake. Za sodobno gospodinjo je ta proizvod priročen zato, ker ji razen zavojčka Favorite ni treba kupiti ničesar za »za pasta-šuto«, ki jo je namenila pripraviti za obed. Po okusu omake lahko doda kakšno začimbo, slanino ali druge dodatke.

Argo special goveja juha z mesnim rižem. — *Samopostrežba* je te dni že dala v prodajo najnovejši proizvod Delamarisa — ekstrakt goveje juhe z mesno zakuho (rižem). Za sodobno gospodinjstvo ej ta noviteta več kakor dobrodošla, saj je bila zaradi pomanjkanja časa za pripravljanje kosila, gospodinja primorana uporabljati vedno le juhine ekstrakte, ki se pa po zakuhah niso mnogo razlikovali.

Še o Kroki

Novost, ki jo dobite v živilskih trgovinah je tudi Kroka, krompirjeva mešanica. V vrečki je priloženo navodilo za njeno uporabo. Po večkratnem pripravljanju jedi iz Kroke pa so gospodinje ugotovile, da so vse jedi boljše, če stoji pripravljeno testo namesto 10 do 15 minut, kakor piše v navodilu, vsaj pol ure in da je uporabnost in rahlost testa močno stopnjevana, če mu dodamo malo kvasa ali pecilnega praška. — Uporabnost Kroke je mnogo širša, kakor smo slutili v začetku. O vsestranski uporabi Kroke nas seznanja tudi zadnja oktobrska številka SODOBNEGA GOSPODINJSTVA, ki prinaša za pripravo jedi iz Kroke vrsto receptov.

S CELJSKEGA TRGA

Trg je v zadnjih dneh spet zaživel, to pot zaradi nakupovalcev cvetja. Temu so cene zaradi bližnjega dneva mrtvih že zelo poskočile, še posebno krizantemam, in bodo kakor vse kaže tudi letos dosegle »astronomske višine«.

Z občasno zelenjavo je trg zadostno preskrbljen. Tako z zeljem, kislim zeljem in repo peso, cvetačo, solato in drugim. Cene so že višje, vendar pravijo, da je to letos dovolj zmerno z ozirom na neugodno vreme. Povpraševanje je še vedno po paradižniku, ki ga je le redko še dobiti, in po papriki, ki pa na trgu res ni več lepa.

V zadnjem tednu, predvsem v soboto je bila precejšnja ponudba piščancev, po 400 dinarjev za kilogram.

Še vedno pa je večje povpraševanje kakor ponudba za mlekom in mlečnimi izdelki.

Prikupen komplet iz boucleja v lila barvi za jesenske dni. Klobuček je iz enakega blaga, modni dodatki (čevlji in rokavice) pa so takšne temnomodre barve, da k obleki lepo pristojajo.

Telesna vzgoja in šport

ČRN DAN

Polom na celi črti! To je bilanca obeh celjskih nogometnih moštev, ki sodelujeta v slovenski conski ligi. Polom in razočaranje! To je zaključek petega kola jesenskega dela prvenstva.

Poraz Olimpa v Ljubljani proti Slovanu pravzaprav ni prišel nepričakovano; presenetilo je le dejstvo, da je moral Lebič kar šestkrat pobrati žogo iz svoje mreže. Rezultat 6:1 v korist Slovana je za Olimpa hud udarec, tembolj, ker gre za moštvo, ki se je letos vnovič vrnilo v družbo najboljših slovenskih enajstoric, torej za moštvo, ki bi ga lahko primerjali z Olimpom. Novinec pregazil novinca. Po vrhu vsega pa pravijo, da bi lahko bil rezultat še višji. Olimp je v dvoboju na Kodeljevem dobro začel in prišel po Hojnikovi zaslugi celo v vodstvo 1:0. Toda kaj, ko je bil to tudi prvi in edini gol. Medtem, ko so se Gabrčani dobro držali še ves prvi polčas, pa so močno popustili v drugem delu igre. Zmaga domačinov je bila zaslužena.

Kladivar je na Olimpovem stadionu gostil Soboto. Gostitelj je bil več kot »vljuden«, saj je dovolil gostom, da so odnesli iz Celja zasluženo priborjeno zmago in dve dragoceni točki. Moštvo Sobote je dalo domačinom dobro lekcijo nogometne abecede. Pokazalo je, kako mora delovati celoten stroj. Kladivar je imel najslabši del moštva v vratarju, pa tudi napad razen Perca in Marinčka v drugem delu ni pokazal udarne moči. Zelo je ugajal Stor, ki se je močno trudil. Zato je škoda, da ni bil v igri ves čas. Kakor tekma z Novo Gorico, tako je tudi srečanje s Soboto odkrilo rano v Kladivarjevi enajstorici in to je — slab vratar. Tekma se je končala z zmago Sobote 4:2 (3:0). Gola za domačine sta dosegla Perc in Vodeb.

Zaradi izgubljenih dvobojev sta celjski moštvi zdrknili z vrha v spodnji del lestvice. S tem pa se je kar za štiri točke povečala razlika med njima in vodečo Soboto. Medtem, ko zavzema Kladivar po petem kolu sedmo, tiči Olimp na osmem mestu. Obe enajstorici sta doslej zbrali po pet točk. Razlika v golih je pri Kladivarju 16:10, pri Olimpu pa 9:15.

V nedeljo, 30. t. m. bo igral Kladivar v Ljubljani proti istoimenski ekipi. Ljubljana zaseda trenutno tretje mesto s šestimi točkami. Olimp pa se bo na lastnem igrišču spoprijel s trboveljskim Rudarjem, ki je trenutno na peti stopnici s prav tako šestimi točkami.

Bolje kot starejši so se držali mladinci obeh moštev. Tako je Olimp premagal mlado enajstorico Slovana s 3:1, Kladivar pa sovrstnike Sobote s 4:3.

Šolska mladina v atletiki

Med tednom je bilo na stadionu Borisa Kidriča občinsko prvenstvo v atletiki za učence in učenke osnovnih in srednjih šol. Pravico do tekmovanja so imeli samo pionirji in mladinci, oziroma pionirke in mladinke. V posameznih skupinah so najboljša mesta zasedli:

PIONIRKE: krogla — Fonda (II) 8.63; 60 m — Beve (II) 9.2; daljina — Sedlar (II) 3.84; višina — Zupančič (I) 125; štafeta 4×60 m — II. os. šola 38.0. MLADINKE: 60 m — Lubej (ESS) 7.9; višina — Urbančič (ESS) 135; krogla — Urbančič 8.93; 500 m — Kunej 1:59, daljina — Lubej 4.73; štafeta 4×60 m — II. os. šola 35.9. PIONIRJI: krogla — Goršič (II) 11.74; višina — Kunej (I) 150; 60 m — Krajnc (III) 7.7; daljina — Vedenik (III) 5.04; 60 m — Pukmajster (III) 1:40.2; štafeta 4×60 m — III. os. šola 31.4. MLADINCI: štafeta 4×100 m — gimnazija 50.8; višina — Polutnik (gimn.) 160; krogla — Savodnik (TSS) 10.76; daljina — Ilenigman (gimn.) 5.78; 100 m — Polutnik 11.5; 1.000 m — Veselak (gimn.) 3:00.5.

V ekipnem ocenjevanju je pri pionirkah zmagala druga osnovna šola pred tretjo in prvo, pri pionirjih tretja pred prvo in drugo, pri mladincih gimnazija pred učiteljiščem in Ekonomsko srednjo, pri mladinkah pa Ekonomska pred drugo in prvo osnovno šolo.

NOV državni rekord

V soboto popoldne je bil društveni miting Kladivarja, na katerem se je najbolj izkazal Jože Brodnik, ki je v peteroboju postavil nov državni rekord. V posameznih disciplinah pa je dosegel naslednje rezultate: 200 metrov — 22.9; daljina — 6,80; disk — 40,55; kopje — 62,80; 1500 m — 4:37.0.

70 TEKMOVALCEV NA KROSU

V nedeljo dopoldne je bilo občinsko prvenstvo v krosu za učence osnovnih in srednjih ter strokovnih šol. Vsega skupaj je nastopilo okoli 70 tekmovalcev, ki so se v posameznih skupinah razvrstili takole:

STAREJSI MLADINCI (1.800 m) — 1. Stajner (gim.) 5:02.6, 2. Korber (IKŠ) 5:07.7, 3. Potrata (gimn) 5:10.2. V ekipnem ocenjevanju je zmagala gimnazija pred Metalurško industrijsko šolo v Štorah.

MLAJŠI MLADINCI (1.200 m) — 1. Veselak 3:33.6, 2. Jermol (oba gimn.) 3:37.5, 3. Kroflič (III.) 3:44.8. Ekipe: Gimnazija, MIŠ, učiteljišče.

MLADINKE (900 m) — 1. Gašparut (uč.) 3:15.5, 2. Marš 3:17.0, 3. Hladnik (obe gimn.) 3:20.5. Ekipe: učiteljišče, trgovska in administrativna šola

INGRAD PREMAGAL KONSTRUKTORJA

Med tednom so kegljači celjskega Ingrada gostovali v Mariboru, kjer so premagali tamošnjo vrsto Konstruktorja s 6068 : 6044 kegljev. V zmagovalnem moštvu se je najbolj izkazal Marinček z 855 podrtimi keglji, drugi je bil Lubej (815), tretji Petecin (775) itd.

OCENJEVALNA VOŽNJA

Celjsko avto-moto društvo Slavko Šlander je v nedeljo izvedlo ocenjevalno vožnjo motorjev in avtomobilov na progi Celje—Slovenska Bistrica—Podplat (56 km). V skupini avtomobilov je zmagal Boris Košutnik pred Francem Mežnarjem in Francem Pipanom. V skupini motorjev do 200 ccm je prvo mesto zasedel Edi Tanjšek, drugo pa Janez Rihteršič. V skupini motorjev nad 200 ccm pa je zmagal Leopold Golej pred Romihom in Lahom.

STRELSKO TEKMOVANJE ČLANOV ZVEZE BORCEV

Pod pokroviteljstvom polkovnika in narodnega heroja Franca Rojška je organizacija Zveze borcev v Gaberjih priredila v nedeljo tekmovanje z vojaško puško in vojaško pištolo. V ekipnem ocenjevanju streljanja z vojaško puško so zmagali člani Zveze borcev iz Kovinotehne s 178 krogi, pred ekipo Zveze borcev iz Štor. Med posamezniki pa je v streljanju z vojaško puško zmagal Vinko Bule (72 krogov) pred Antonom Udovčem (70) ter Francem Zakljem (59). V streljanju z vojaško pištolo je prvo mesto zasedel Adolf Kos (36), drugi je bil Franc Orovič (30), tretji Stane Mavrič (30), četrti Rajko Markovič (28) itd.

CELJE : MARIBOR V ORODNI TELOVADBI

V nedeljo, 30. t. m. se bo ob devetih dopoldne začel v telovadnici gabrskega Partizana dvoboj orodnih telovadcev iz Maribora in Celja. Nastopili bodo v šestih disciplinah (drog, bradlja, krogi, konj z ročaji, preskok čez konja in parterna telovadba) s poljubnimi sestavami. Medtem ko bosta v celjski vrsti nastopila tudi Tine Srot in Lesjak, bo imela tudi mariborska vrsta nekaj tekmovalcev zveznega razreda.

GABERJE IN KAJUH

V nedeljo je bilo okrajno prvenstvo v odbojki za članice in mladinke partizanskih društev. Pri članicah so zmagale igralke gaberskega društva pred Gomilskim in Šentjurjem, pri mladinkah pa je prvo mesto zasedla vrsta celjskega društva »Kajuh«, drugo pa Šentjur.

Lep uspeh domačinov

V okviru Meseca tehnike je prizadevno brodarsko društvo Rinka v Celju pripravilo v nedeljo zanimivo tekmovanje v kajak slalomu. Precej zahtevno in okoli 500 metrov dolgo progo z desetimi vraticami so v glavnem speljali med brzicami in valovi Savinje pod novim cestnim mostom. Namesto napovedanih šestdesetih tekmovalcev, se je na startu zbralo le 22 članov brodarskih društev iz Celja (Rinka in Tovarne tehtnic), Hrastnika in Ljubljane.

Tekmovanje je privabilo na most ter bregova reke več sto ljudi, kar kaže, da je tudi za to športno panogo v celjskem mestu veliko zanimanja. Prireditev je bila skrbno pripravljena ter brezhibno izvedena. Videli smo spretne in izvežbane tekmovalce, pa tudi nekaj »nesrečnikov«, ki so morali okusiti hladne valove deroče reke.

Čeprav konkurenca res ni bila najhujša, so mladi tekmovalci iz Celja kljub vsemu ugodno presenetili. To še zlasti velja za Branka Saleja (Tovarna tehtnic), ki je med člani zasedel prvo mesto s 235 točkami. Ostala mesta v tej skupini pa so zasedli: 2. F. Bariš (Hr.) 237, 3. Zore 346, 4. Znidar (oba Tovarna tehtnic) 355, 5. Ulbing (Rinka) 392 točk.

MLADINCI: 1. Pogačar (Lj.) 277, 2. I. Bariš (Hr.) 341, 3. Verhovšek (Rinka) 370, 4. Zupan (Rinka) 416 točk itd.

V vožnji s kanuji sta zmagala brata Žitnik iz Ljubljane, v mešanem paru pa Potokarjeva in Justin, prav tako člana ljubljanskega brodarskega društva.

NOGOMET

Velenjski Rudar —

NA PRVEM MESTU

V nadaljevanju nogometnega tekmovanja v celjski podzvezni ligi so bili doseženi več ali manj pričakovani izidi. Tako je štorski Kovinar premagal Šoštanj 3:0, velenjski Rudar je v Rogaški Slatini premagal domačine z 2:0, Celje in drugo moštvo Olimpa pa sta se razšla z neodločenim izidom 2:2. Drugo moštvo Kladivarja ni nastopilo, ker domačini sploh niso mogli zbrati zadostnega števila igralcev, zato so se morali igralci iz Šmartnega ob Paki (na pot so odšli ob treh zjutraj!!!) vrniti domov ne da bi se sploh srečali z ekipo, ki kaže skrajno neresnost.

Po tretjem kolu vodi moštvo velenjskega Rudarja.

V PRIJATELJSKI TEKMI MED TEDNOM JE VELENJSKI RUDAR PREMAGAL OLIMPA S 4:1 (3:0).

Začetniški tečaj iz jiu jitsa in juda

Judo sekcija Olimpa organizira nov začetniški tečaj iz jiu jitsa in juda, na katerega vabi vse ljubitelje te japonske borilne in samoobrambne umetnosti. Tečaj se bo začel v sredo 2. novembra ob 19. uri v telovadnici prve osnovne šole (bivša okoliška). S seboj prinesite copate. Tečaj bo pod strokovnim vodstvom in bo trajal tri mesece, sicer pa vsak torek in petek od 19. do 20. ure. Stroški tečaja znašajo 500 dinarjev.

SPORTNO DRUŠTVO NA EKONOMSKI SREDNJI ŠOLI

Pred dnevi so na celjski Ekonomski srednji šoli ustanovili športno društvo, ki združuje 460 mladih članov. V društvenem okviru bodo delale sekcije za odbojko, košarko, rokomet, atletiko, namizni tenis, šah in streljanje. Za prvega predsednika društva so izvolili učenca drugega letnika Emila Konradija.

ROKOMET

LEPE ZMAGE CELJANOV

Mlado moštvo Partizana Celje-mesto

Četrto kolo okrajne lige v rokometu se je končalo z zmago vseh moštev iz Celja. Tako je železničarski rokometni klub Celje premagal Rečico 28:11, Partizan Celje-mesto Griže s 38:11, Polule pa Šoštanj s 19:16. Zmago si je priboril tudi velenjski Rudar, ki je nastopil v Konjicah.

V petem kolu bodo igrali: Velenje—Partizan Celje, Šoštanj—ŽRK Celje, Griže—Polule in Rečica—Konjice.

Tekmovanja Cinkarne

V počastitev desete obletnice delavskega samoupravljanja je delovni kolektiv celjske Cinkarne pripravil več športnih tekmovanj in proslav. Tekmovanja so se začela že v ponedeljek in nadaljevala vse dni do konca tedna. Za zaključek pa bo jutri, v soboto 29. t. m. z začetkom ob šestih zvečer, tek po celjskih ulicah za pokal delavskega sveta. Nastopili bodo člani (6 km dolga proga), mladinci (2 km) in učenci celjskih šol (1,5 km). Start in cilj bosta pred Unionom. Tekmovanje bo zanimivo predvsem zaradi udeležbe najboljših jugoslovanskih tekačev. Tako so svojo udeležbo prijavili atleti iz Beograda, Zagreba, Ljubljane in seveda vsi najboljši tekmovalci te panoge domačega Kladivarja.

V ostalih športnih disciplinah, ki so se zvrstile od ponedeljka do danes, pa so nastopili člani delovnih kolektivov — športniki iz Železarne v Štorah, Tovarne emajlirane posode in Cinkarne. Tako je šlo za troboje v namiznem tenisu, streljanju z zračno puško, v nogometu, šahu in kegljanju.

Konferenca Zveze slepih

V nedeljo dopoldne je bila v Celju sektorska konferenca Zveze slepih, ki jo sklicuje Okrajni odbor zveze vsaka tri leta. Na konferenci je sodelovala dobra polovica članov zveze. Udeležili so se je tudi predstavniki glavnega odbora, član predsedstva glavnega odbora tov. Brajkovič in predstavniki Okrajnega odbora SZDL, mladine, sindikata, OLO in drugi.

Iz obširnih poročil, ki so jih podali predsednik tov. Ograjenšek, tajnik tov. Kocijan in tov. Pajkova (čitala je po Brajlovi pisavi) in številnih diskutantov je bilo ugotovljeno, da je zveza v sodelovanju s članstvom dosegla precejšnje uspehe. Le-ti so bili zabeleženi predvsem na področju socialne pomoči, urejanju pravnih zadev, kot so invalidnine, pokojnine in razne druge olajšave za člane zveze in spoznavanju problematike, v kateri živi članstvo. Tudi na področju rehabilitacije in zaposlovanja so dosegli marsikaj, vendar ne toliko, kolikor to terjajo prilike in objektivne možnosti z ozirom na industrijsko moč okraja. Do zaposlovanja slepih so imeli največ razumevanja v tovarni Metka in na OLO.

Kritično oceno dela zveze je podal tov. Brajkovič, ki je dejal, da na osnovi diskusije sklepa, da ni bilo dovolj storjenega na politično-vzgojnem področju in glede zaposlovanja. Dejal je, da so se preveč bavili s socialnimi vprašanji, katera bi morali reševati organi za socialno skrbstvo pri ljudskih odborih, dočim ima zveza slepih važnejše naloge. Sklenili so, da bodo v bodoče navezali tesnejše stike z mladinsko in drugimi političnimi organizacijami, predvsem s SZDL.

Kako dolgo še tako?

Na ozkem prehodu od Trga svobode na Muzejski trg stoji nasproti vojašnice hiša, ki vzbuja pozornost in hkrati strah mimoidočih zaradi skrajno zanemarjenega zunanjega ometa. Nekaj ga je že odpadlo, nekaj pa ga grozeče visi in čaka...

Vprašujemo, kako dolgo bo še ta omet v takem stanju in kdaj ga bodo odstranili, oziroma popravili? Ne izzivajte nesreče!

Darujmo kri

Pred dnevi smo v radiu ujeli obvestilo, da je zelo nujnega primera v celjski bolnišnici zmanjkalo krvi. Sledila je prošnja vsem prebivalcem, da pridejo in darujejo kri. Ker nas je zanimalo, kako je akcija uspela in kakšno je stanje v celjski transfuzijski postaji, smo povprašali o tem dr. Strausovo ki je takole povedala:

»Odziv na naš ‚klic na pomoč' je bil presenetljiv. Deset minut po obvestilu v radiu, so se na naši transfuzijski postaji že javili prvi darovalci krvi. Kmalu nato so prišli še iz Laškega, Prebolda, Zabukovce, Vranskega, Šempetra in naslednji dan celo iz Vrhnike. Posebej nas je razveselil primer krvodajalca iz Maribora, ki se je vračal iz okrevališča in se na naše obvestilo takoj javil pri nas.

Stanje na transfuzijski postaji se je v zadnjem času sicer močno izboljšalo, še vedno pa smo ob nujnih primerih v zadregi, zato močno želimo, da bi se število krvodajalcev še povečalo. Zdaj smo v nekaterih podjetjih določili referente za krvodajalstvo, tako da imamo tam vsaj nekoga, ki ga lahko prosimo za pomoč. Seveda bo delo s temi referenti zaživelo šele čez čas, ko bomo navezali redne stike.

Te dni smo bili v Žalcu, kjer se je prijavilo skoraj 170 ljudi. v naslednjih dneh bomo obiskali še Sedraž, Šempeter, Planino, Braslovče, Vojnik, Vransko, Rog. Slatino itd. Želimo da bi naše potrebe kritji predvsem na teh terenskih akcijah mesto in delovni kolektivi pa bi naj prišli na pomoč ob nujnih primerih.

Morda bi veljalo spregovoriti še o neprimernosti naših prostorov,« je še dodala. »Naša čakalnica je tako majhna, da se neprijetno ne počutimo samo mi, temveč tudi vsi krvodajalci. No, toda to sodi že drugam. Naša največja želja je, da bi nas naši krvodajalci še bolj zvesto obiskovali,« je končala dr. Strausova in se posvetila krvodajalcu, ki je prišel darovat kri iz Galicije.

Nov dan za Prekorje

Pred dnevi je prišel v uredništvo tovariš Ferdo Bornšek, ki nas je prosil, da bi napisali nekaj besed o dogodku, ki je tako razveselil prebivalce Prekorja pri Škofji vasi. Takole je povedal:

»Veste, pred dnevi smo v naši vasi končali gradnjo vodovoda. To je bil za Prekorje, kamor so morali ob sušah vodo dovažati z avtomobili, velik dan. Nedvomno so vodovoda najbolj vesele naše mamice, ki jim zdaj ne bo treba ponjo hoditi četrt ure in še več daleč.«

Kako dolgo pa ste gradili vodovod?

»Delali smo polni dve leti in opravili nič koliko prostovoljnih delovnih ur. Zdaj vodo nujno potrebujejo le še tri hiše — druge so namreč predaleč — in pripravljeni smo z denarjem in delom pomagati, da bi se to res uresničilo. Ker nam vodovod toliko pomeni, se vsi prebivalci Prekorja iskreno zahvaljujemo občinskemu ljudskemu odboru ki je gradnjo finansiral in nas tako rešil res velikih skrbi. Ko je iz prve pipe pritekla voda, je za Prekorje napočil nov dan«, je še veselo dodal.

Res. Za tiste, ki živijo v mestu in naletijo na vodovodno pipo na vsakem koraku, takle dogodek ni toliko pomemben. Za prebivalce Prekorja in podobnih vasi in krajev pa morda ob takem dogodku res vzide nov dan.

Avtobus trčil v tovornjak

V ponedeljek se je v Frankolovem na nepreglednem ovinku pripetila huda prometna nesreča. Avtobus mariborskega avtobusnega prometa je na ovinku med zaviranjem trčil v tovornjak. Po trčenju se je avtobus naslonil na tovornjak.

Pri nesreči so bili poškodovani trije potniki v avtobusu. Škoda pa znaša okoli 600 tisoč dinarjev. Sodijo, da je do nesreče prišlo zaradi prehitre vožnje avtobusa na ovinku.

Takle čuden koren je zrasel v Vojniku. Ko so nam ga prinesli v uredništvo, smo bili nemalo presenečeni, da lahko kaj takega zraste. Torej — krompirju, ki smo ga objavili v eni prejšnjih številk, se je zdaj pridružil še današnji koren. Morda nam bo v prihodnje narava postregla še s kakšno zanimivostjo?!

Franjo Kocjan
osemdesetletnik

Franjo Kocjan, ki ga znanci kličejo tudi »dedek«, se je pred osemdesetimi leti rodil v Godenincah pri Središču. Po osnovni šoli je odpotoval v Graz, kjer je končal učiteljišče nato pa se posvetil pisarniški službi. V Celje je prišel leta 1908.

Že med vojno se je vključil v narodnoosvobodilno gibanje in še danes aktivno dela v organizaciji SZDL in Zveze borcev. Zato ga poznajo tudi vsi prebivalci nekdanje tretje četrti v Celju. Vsakomur rad pomaga in pri svojih letih je še vedno čil in vesel.

Želimo, da tovariš Kocjan še dolgo dela tako kot doslej in mu k življenjskemu jubileju iskreno čestitamo.

Študentovski mamici v slovo in spomin

Med množico ljudstva iz Celja in okolice smo tudi študentje v nedeljo spremili na zadnji poti Štefko Flajsovo — našo študentovsko mamico. Take ne bomo več imeli.

Bila je nepogrešljiva spremljevalka vseh tistih veselih, lepih dogodkov, ki jih človek vse življenje ne pozabi. Brez nje ni bilo maturantske slovesnosti, ne kake druge študentske prireditve. Pred takšnimi dnevi je kar naprej pel zvonec na vratih stanovanja pri dr. Flajsovih in vselej se je za vrati prikazal prijazni obraz: »A, vi ste? Seveda, seveda...«

Da, iskali smo jo ob svojih slovesnih dnevih, marsikdaj tudi, da smo ji potožili svoje težave. Vedno smo znali prositi, zahvaliti smo se često pozabili.

In tako radi bi Vam izrekli ob vratih Vašega zadnjega doma v sončnem popoldnevu te otožne oktobrske nedelje: »Vzemite s seboj ljubezen in hvaležnost nas mladih!«

Kronika nesreč

PAZITE NA OTROKE

Štiriletni Jože Resnik iz Kompol nad Štorami je padel v vrelo vodo. Opekel se je po obeh nogah.

ŽILE SI JE PREREZAL

Franc Kajtna s Partizanske ceste si je iz neznanega vzroka prerezal žile na levi roki.

NESREČNI PADCI

Stanislav Stante iz Ljubečne je padel s kupa desk in obležal nezavesten. — Jože Lojen iz Loke pri Žusmu je padel z voza. Poškodoval si je glavo. — Marija Razgor iz Vrbe pri Dobrni je padla. Poškodovala si je hrbtenico.

Gibanje prebivalstva

V času od 18. do 22. oktobra 1960 je bilo rojenih: 15 dečkov in 17 deklic.

Poročili so se:

Janez Preložnik, delavec in Jožefa Bukovšek, delavka, oba iz Sv. Jungerti. Stanislav Krajnc, strojni ključavničar iz Vojnika in Marija Lednik, krojačica iz Zgornje Hudinje. Feliks Novačan, teraser iz Trnovelj in Veronika Bornšek, delavka iz Zgornje Hudinje. Jožef Rataj delavec iz Svetine in Ana Oberžan, gospodinja iz Kompol. Jožef Skrabl, kamnosek in Veronika Bajtler, delavka, oba iz Celja. Boris Del Negro, železostrugar iz Celja in Karolina Janežič, kemijski tehnik iz Trnovelj pri Celju. Franjo Krašek, frizerski pomočnik iz Lave in Rozalija Skorjanc, kuhinjska pomočnica iz Celja. Jožef Stojko, avtokaroserist iz Teznega in Justina Jager, delavka iz Ostrožnega. Ivan Naraks, študent geodezije in Alenka Orač, administratorka, oba iz Celja. Karol Palir, delavec in Ana Žnidaršič, delavka, oba iz Zgornje Hudinje. Frančišek Mastnak, administrator in Marija Ploštajner, knjigovodkinja, oba iz Celja. Franc Pukšič, tesar iz Pacinja in Ana Ivačič, natakarica iz Zagroda. Stanko Koren, mizar in Ljudmila Kos, kuharica, oba iz Celja. Ostrožnega in Zdenka-Cirila Weinberger, Karel Privšek, mizarski pomočnik iz tehnični risar iz Celja. Jožef Vengust, natakar in Milka Brežnik, uslužbenka, oba iz Celja.

Umrli:

Jožko Camloh, otrok iz Videm-Krškega, star 7 mesecev, Amalija Voučko, gospodinja iz Celja, stara 85 let. Marija Gril, invalidska upokojenka iz Blata p. Konjicah, stara 70 let. Jožefa Esih, gospodinja iz Šešč pri Preboldu, stara 54 let. Marija Miklav, prevžitkarica iz Konovega, stara 63 let. Anton Kočar, upokojenec iz Štor, star 72 let. Justina Stare, upokojenka iz Jagoč, stara 75 let. Štefanija Flajs, gospodinja iz Celja, stara 63 let. Marija Ločičnik, gospodinja iz Celja, stara 70 let. Kristina Tepej, upokojenka iz Dobrave, stara 64 let. Angela Drnovšek, gospodinja iz Brnice, stara 71 let.

Sporočilo potrošnikom!

Zahteve potrošnikov po oblačilih so iz dneva v dan vedno bolj usmerje na iskanje kvalitetnih oblek, katerih pomanjkanje se na tržišču občuti Da bi tem zahtevam v celoti zadovoljili, smo izdelali veliki asortiman moških oblek iz kvalitetne volnene "KAMMGARN" tkanine, lastne proizvodnje, v novih modnih vzorcih in barvah

Zato vam priporočamo, da obiščete naše trgovine "VARTEKS OBLAČIL", ki so založene s kvalitetnimi "KAMMGARN" oblekami v najrazličnejših barvah, vzorcih in krojih, v vseh velikostih in za vsako postavo.

Da bi kupce naših oblačil popolnoma zadovoljili v pogledu kakršnihkoli sprememb (krajšanje, daljšanje rokavov, hlač, i t.d.) smo v vseh naših trgovinah odprli tozadevne servise, ki so kupcem na razpolago popolnoma brezplačno

Trgovina "VARTEKS OBLAČIL"

VARTEKS

Komisija za sprejem in odpust delavcev in uslužbencev pri Zidarski delavnici »Remont« Celje, Slandrov trg 1 razpisuje

delovno mesto

RAČUNOVODJE.

Pogoji: srednja strokovna izobrazba z najmanj petletno prakso v knjigovodstvu.

Prošnje sprejema do 15. novembra 1960.

Mehanična tkalnica »METKA« Celje razpisuje delovno

mesto

ZA 3 KLJUČAVNIČARJE.

Pogoji: kvalifikacija in najmanj 5 let prakse.

VSEM USLUŽBENCEM ŽIVILSKE STROKE

sporočamo, da se bodo od 1. 11. 1960 dalje vršili **OBVEZNI** šestmesečni pregledi živilcev vsak ponedeljek od 15. do 17. ure in vsak torek, četrtek ter soboto od 7. do 9. ure v Zdravstvenem domu Celje, soba štev. 459, II. nadstropje, E trakt.

ZDRAVSTVENI DOM CELJE

KMETIJSKA STROJNA POSTAJA ŽALEC

sprejme v zaposlitev takoj

SKLADIŠČNIKA.

Pogoj: praksa v skladiščni službi in po možnosti poznavanje avto-materiala.

Pismene ponudbe s kratkim opisom dosedanje prakse in kvalifikacije pošljite na gornji naslov.

CELJSKI tednik

Uredništvo: Celje, Titov trg 5 — poštni predal 16 — telefon 25-25 in 24-25 — uprava: Celje, Trg V. kongresa 3 — poštni predal 152 — telefon 23-75 in 20-89 — Tekoči račun pri Komunalni banki Celje 605-70-1-656 — izhaja ob petkih — letna naročnina 500, polletna 250, četrtletna 125 din — posamezna številka 15 din — rokopisov ne vračamo.

Ravnateljstvo Metalurške industrijske šole v Štorah

razpisuje

delovno mesto

TAJNIKA-CE

Pogoj: popolna srednja šola, 5 do 10 let prakse v administrativni stroki.

Plača po Pravilniku o plačah. Nastop službe takoj.

Prošnje je poslati na ravnateljstvo šole.

OBJAVE IN OGLASI

GLEDALIŠČE

SLOVENSKO LJUDSKO GLEDALIŠČE CELJE

Sobota, 29. okt. ob 20. uri — Vl. Levstik-H. Grün: Kastelka. Gostovanje v Slovenskih Konjicah.

Nedelja, 30. okt. ob 10. uri — B. Brecht: Galileo Galilei. II. nedeljski dopoldanski abonma in izven. Vstopnice so v prodaji.

ob 15.30 — B. Brecht: Galileo Galilei. Izven in za abonente iz Vojnika. Vstopnice so v prodaji.

Petek, 4. nov. ob 19.30 — Mihalkov-Hieng: Robinzoni in dekleti. Premiera. Red premierski in izven. Vstopnice so v prodaji.

Sobota, 5. nov. ob 19.30 — Mihalkov-Hieng: Robinzoni in dekleti. Red sobotni in izven. Vstopnice so v prodaji.

Nedelja, 6. nov. ob 10. uri — Mihalkov-Hieng: Robinzoni in dekleti. I. nedeljski dopoldanski abonma in izven. Vstopnice so v prodaji.

ob 15.30 — Mihalkov-Hieng: Robinzoni in dekleti. Nedeljski popoldanski abonma in izven. Vstopnice so v prodaji.

KINO

KINO METROPOL

Od 29. X. do 1. XI. 1960, »AKCIJA«, jugoslovanski film

Od 2. XI. do 6. XI. 1960, »VELIKA ZEMLJA«, ameriški barvni film

KINO UNION

Od 27. X. do 30. X. 1960, »EVROPA PONOČI«, italij.-franc. barvni film VV

Od 31. X. do 3. XI. 1960, »PRVI DAN MIRU«, ruski film

MATINEJA — METROPOL

Dne 30. X. 1960, »OBLEGANJE«, jugoslovanski film

DPD »SVOBODA« CELJE MLADINSKI KINO

Dne 29. in 30. X. 1960, »ZEMLJA IN OBIČAJI«, ameriški film

ŠOLSKI KINO GIMNAZIJE V CELJU

Dne 29. in 30. X. 1960, »KALA«, slovenski film

Predstave so vsako soboto ob 16. uri in vsako nedeljo ob 10. in 16. uri. Vstopnina enotna 20 din.

KINO »SVOBODA« ŠEMPETER V SAVINJSKI DOLINI

Dne 29. in 30. X. 1960, »CARSTVO SONCA«, italijanski barvni film Csc

Samo 30. X. 1960 ob 19.30, »SLAMNATI MOŽ«, italijanski film

Dne 1. in 2. XI. 1960, »DEŽEVJE PRIHAJA«, ameriški barvni film Csc

RAZPISI

DELAVSKA UNIVERZA OKRAJA CELJE

razpisuje

DELOVNO MESTO UPRAVITELJA — EKONOMA

za Dom internih seminarjev na Teharjih pri Celju.

Pogoj: zaželjena je praksa na enakem ali podobnem delovnem mestu.

Prošnje vložite na naslov: Delavska univerza Celje, Malgajeva 2, do 15. XI. 1960.

KOMPAS obvešča

Kmetijske zadruge, sindikalne podružnice in ostali kolektivi!

KOMPAS-Celje nudi kolektivom v svojih aranžmanih turistično opremljene avtobuse po izredno znižani ceni.

KOMPAS-Celje organizira skupinske izlete po želji in naročilu doma in v inozemstvo.

KOMPAS-Celje nudi vsakovrstne turistične usluge: prodaja železniške vozovnice za Jugoslavijo in inozemstvo, rezervira mesta v spalnikih na domačih in inozemskih železniških ter na letalskih progah, prodaja ladijske vozovnice, preskrbuje potne liste in vize, menja tuje valute, daje najrazličnejše in zanesljive informacije o potovanjih itd.

Filatelisti! Obiščite nas! KOMPAS-Celje vam nudi filatelistični pribor, literaturo in široko izbiro filatelističnih znamk.

Šole! Kot vsako leto, bo tudi letos KOMPAS-Celje organiziral posebne vlake z ogledom opernih predstav v Ljubljani in Mariboru.

Ne pozabite! Izredno znižanje pri avtobusnih prevozih! Zahtevajte točne programe in vse ostale informacije, v poslovalnici KOMPAS-Celje, Tomšičev trg, telefon 25-50.

ŠOLSTVO

DOPISNA ŠOLA V LJUBLJANI

razpisuje vpis

V I. letnik dopisne ekonomske srednje šole.

V dopisno administrativno šolo.

V I. in II. stopnjo dopisne splošnoizobraževalne šole (osemletka).

V I. stopnjo jezikovnega tečaja za nemški in italijanski jezik.

Glede na veliko zanimanje in povpraševanje podaljšujemo vpis za vse šole in tečaje, do 31. oktobra t. l., za administrativno šolo pa do 15. decembra t. l.

Pravico do vpisa v vse šole imajo člani organizacije ZB in otroci padlih borcev. V dopisno ekonomsko srednjo šolo in v tečaje tujih jezikov pa se lahko vpišejo tudi člani sindikatov.

Prijave pošljite na naslov: Dopisna šola, Ljubljana, Likozarjeva ulica 3.

Program, prijave in navodila za vpis in šolanje v Dopisni šoli dobite na okrajnih in občinskih odborih ZB, pri občinskih in okrajnih sindikalnih svetih ali v Dopisni šoli — Ljubljana, Likozarjeva 3, telefon 30-045.

Za posebne informacije priložite znamko za odgovor v znesku 20 din.

Obveščamo vse vpisane in tiste, ki se bodo še vpisali, da bodo prve pošiljke gradiva sledile v začetku novembra t. l., za administrativno šolo pa v januarju 1961. leta.

OBVESTILA

POZIV

k vložitvi prijav o pridelanih količinah vina letine 1960 in prijav o kuhanju žganja.

1. Na podlagi 45. člena uredbe o prometnem davku in navodila o pobiranju in kontroli prometnega davka od špirita in alkoholnih pijač (Uradni list FLRJ, št. 55/1953, 21/1954, 4/1955 in 50/1959) pozivamo vse posestnike vinogradov, da takoj po vrenju prijavijo občinskemu ljudskemu odboru, upravi za dohodke Celje pismeno ali ustno količine pridelanega vina.

Prav tako morajo prijaviti proizvedene količine vina osebe, ki nimajo svojega vinograda in so vino proizvedle iz nabavljenih surovin.

Prijave od pridelanih količin vina morajo biti vložene najkasneje do 10. novembra 1960, ne glede, ali je vino prevreto ali ne. Prijave se vlagajo pri občinskem ljudskem odboru Celje (soba št. 81) ali pri pristojnih krajevnih uradih: Store, Skofja vas, Šmartno v Rožni dolini, Vojnik, Frankolovo, Strmec in Dobrna.

2. Vsakdo, ki ima namen kuhati žganje iz lastnega pridelka ali nabavljenih surovin (slive, grozdje, tropine in slično) si je dolžan oskrbeti pismeno dovoljenje uprave za dohodke pri ObLO Celje. Prijave za kuhanje žganja se morajo vložiti najkasneje 24 ur pred pričetkom kuhanja pri ObLO Celje ali pri pristojnem krajevnem uradu.

Potrdila o prijavi žganjekuhe (dovolenja) se dobe pri upravi za dohodke ObLO Celje (soba 81).

Opozarjamo, da bo zoper davčne zavezance, pri katerih bo ugotovljeno, da niso prijavili vseh količin vina, ali da nimajo potrebnega dovoljenja za žganjekuho, uveden upravno-kazenski postopek zaradi davčnih prekrškov.

Celje, 18. X. 1960.

Občinski ljudski odbor
Uprava za dohodke
Celje
Številka: 04-32-140/1

OBVESTILO

Konjeniški klub Celje poziva vse obiralce, ki še niso dvignili denar za obiranje hmelja, da to store do 5. novembra 1960, ker po preteku navedenega datuma denarja za obiranje hmelja ne bomo več izplačevali.

OBVESTILO

Dne 1. novembra 1960 bodo vozili avtobusi kot ob delavnikih.

Tega dne ne bodo obratovale sledeče avtobusne proge:

Celje—Liboje—Zabukovca

Celje—Hrastnik,

Celje—Buče—Kozje,

Rogaška Slatina—Celje—Ljubljana.

Iz Kozjega se bo tega dne izvršila poleg ostalih voženj še ena in to ob 17. uri iz Kozjega s prihodom v Celje ob 18.45.

Na progi Celje—Dobrna bo vozil avtobus kot ob nedeljah.

Na mestno pokopališče in na Golovec bodo vozili avtobusi dne 31. oktobra popoldan, dne 1. novembra pa ves dan izpred železniške postaje v Celju.

Avtobusni promet Celje

Namesto venca na grob blagopokojne sodelavke Franke Levstikove je poklonil kolektiv Občinskega zdravstvenega doma v Celju občinskemu odboru Rdečega križa v Celju 2000 din. Najlepša hvala.

KUPIM

OGRODJE za kopalnico z bojlerjem kupim. Bornšek, Prekorje 10, Skofja vas.

DOBRO ohranjen pisalni stroj — manjši format kupim. Kandorfer Anton, Lesično.

STANOVANJA

DVOSOBNO stanovanje v Šoštanju zamenjam za enosobno v Celju ali Žalcu. Naslov v upravi lista.

50.000 DIN posojila nudim za skromno stanovanje (soba in kuhinja) za dobe treh mesecev, za pošteno in mirno tričlansko družino. Ponudbe na upravo lista pod »Posojilo«.

SLUŽBE

KVALIFICIRAN kurjač želi spremeniti službo na območju Celja. Naslov v upravi lista.

ČP »CELJSKI TISK« Celje sprejme saldokontista. Pogoj: popolna srednja šola ali vsaj petletna praksa pri tem poslu. Prijave sprejema uprava podjetja do 15. novembra 1960.

PRODAM

HISO — enostanovanjsko v zelo dobrem stanju, z nekaj zemljišča, blizu Celja prodam. Ostalo po dogovoru. Naslov v upravi lista.

RABLJENO strešno opeko prodam. Orožim, Ipavčeva 4, Celje.

SAMSKO belo spalnico in sobno kredenco prodam. Naslov v upravi lista.

ZEMLJIŠČE, na lepi legi blizu cerkve v Polzeli prodam. Naslov v upravi lista.

MOPED — odličen prodam. Golob, Delavska 16.

ZAZIDLJIVO parcelo ob Ljubljanski cesti prodam. Muhar Lucija, Nova vas 42.

NIZKE vrtnice, mahonijo, črni ribez prodaja Jamnikar, Teharje.

STEDILNIK »TOBI« — nov prodam, ali zamenjam za levega. Okorn, Plečnikova 23.

RJAV nutrijet krznen plašč za srednje postavo prodam. Cena 20.000 din. Naslov v upravi lista.

KUHINJSKO kredenco prodam. Naslov v upravi lista.

ITALIJANSKI kombiniran voziček za dvojčka, prenosni radio »Grunding« UKW, hladilnik »TOBI« 65 l prodam. Holobar, Celje, Drapšinova 22.

ZELO ugodno naprodaj trosobno stanovanje z vrtom — gozd. Najlepša lega. Rainhofen, Maistrova 6.

DEL HISE, večje enosobno stanovanje, celo podkletno prodam. Ponudbe na upravo lista pod šifro »Gotovina«.

RABLJEN gradbeni material, vrata z nadsvetlobo, okvir za zidan štedilnik, tehtnice za zelenjavo, usnjen plašč, usnjene škornje (41) prodam. Informacije pri »Obrtnik« Celje, Stanetova ulica.

ZANIMIVOSTI

Spomin na mrtve - del človekove kulture

Človekovo omiko, pa tudi ono v najbolj primitivnih okoliščinah, je spremljal vedno tudi njegov odnos do mrtvih. V mnogih primerih je ravno ta človekov odnos v davni preteklosti poglaviten vir znanstve-

nih raziskav današnjega časa, kadar želimo zvedeti za družbene odnose, za stopnjo razvitosti materialne in duhovne stopnje teh davnih prednikov.

V praskupnosti, v njeni najbolj rani dobi, so ljudje — divjaki pokopavali mrtve v skalnih duplinah. Pozneje, v neolitiku, so jih že začeli pokopavati v rakvah. Na severu se že pojavljajo gomile, drugod pa tudi kamnite grobnice, pokrite z velikimi ploščami. Kolikor bolj se razvija človeška družba, in kolikor više v njej izstopa posamezник po stopnji oblasti in bogastva, toliko razkošnejše grobnice nam človek zapušča.

Stari Egipt v tem pogledu najbolj izstopa. Grobnice so bile celo mogočnejše od posvetnih stavb in templjev. Pomislimo samo na tri velike piramide, na mnoštvo manjših v bližini Kaira, na grobnice v Dolini kraljev; vklesane v živo skalo, ki po svoji ogromnosti in umetniški veličini do kraja osupnejo celo modernega človeka. Te grobnice je gradilo na desettisoče sužnjev skozi desetletja, kar nam brez pojasnila odkriva nedojemljive razmere in razlike med posamezniki ter množicami.

Če bi ne imeli zapiskov o zgodovini sužnjeposestniške rimske države, bi nam obseg njihovega imperija kot na dlan pokazale že samo izkopanine grobišč iz te dobe. Verjetno se imajo mnoga ohranjena grobišča antične dobe zahvaliti za svojo ohranitev ravno humanemu odnosu do mrtvih tudi pri barbarskih ljudstvih. Kako bi drugače mogli razumeti, da ravno grobovi grobnice, gaji mrtvih niso v tolikšni meri podlegli rušilnemu gnevu, ki so ga bila deležna mesta, templji in druge podobne javne gradnje.

Pogrebni obredi, način pokopavanja je po svetu bil zelo različen. Ponekod se je skozi davnine ohranjalo sežiganje mrtvih, se prenašalo v druge kraje in se tudi dandanes vedno bolj uveljavlja. Nekateri narodi so mrtve pokopavali ali ob svojih hišah, drugi na skupnih grobiščih. Ob vodi živeči ljudje so jih ponekod potapljali. Indijanci so pokopavali mrtve sede, Huni so veljake pokopavali s konji vred itd.

Po grobu spoznamo lahko mnogo stvari: je bil mrtvec veljak, siromak, vojak, moški ali ženska, spoznamo njegovo religijo in podobno. Važno je poudariti še to, da je od pamtiveka dalje veljala oskrumba grobov za največji zločin.

c.

Ni še dolgo tega, kar je toliko oboževana Brigite Bardot skušala napraviti — tokrat verjetno še najresneje — dvojni samomor. Najprej je použila precejšnjo količino uspavalnih sredstev, nato pa si je v zmedenosti prerezala žile na rokah. Rešili so jo v zadnjem trenutku. Ko je zapuščala kliniko, ni hotela o tem dati nikakršne izjave.

CIRIL DEBELJAK

Iz himalajskega DNEVNIKA

Dnevnik, ki ga pišem ob slovesu z domovino, naj obrne nov list v mojem gorskem udejstvovanju in življenju, naj bo veren spremljevalec okolja, dogodkov in moje notranjosti. Morda bom v mesecih, ki stoje pred menoj, končno spoznal samega sebe in smisel moje prisotnosti med živimi. Nisem pesimist v vsem, kar me čaka, še manj prepričan, da bom dal celega človeka. Tolaži me prepričanje, da bo dal celega samo tisti, ki bo zadnji bdel nad mrtvimi in pokopal samega sebe. Izpoved je polovična, ker jo pišeš drugim! Naj ostane meni, da bom s sivimi lasmi, s smehom ali resnobo ocenjeval samega sebe in morda le enkrat ugotovil, da sem bil koristen in potreben, če ne to, pa vsaj ne odveč na tem svetu.

16. 3.

Odhod iz Ljubljane ob 7. uri zjutraj po mukapolnem in nepotrebnem slovesu. Koliko solz in besed, bliskov in ropota v kamerah zato, da je 7 ljudi zapustilo domovino. Nisem bil ponosen, da sem eden od njih, le žal mi je bilo, da smo tako redki in niso z nami vsi, ki gore ljubijo. Po raketni brzini polževo urejanje ukrcevanja in večen dež. Slab začetek, vesel, če gledaš nanj po cigansko — po dežju sonce sije.

17. in 18. 3.

Dolgčas kot po navadi. Nakup pozabljenega in preklinjanje krojača, ki je naredil za 500 din iz mojih novih hlač podkolenke. Ladjo natovarjajo po Noetovih svetopisemskih navodilih. Če bo šlo tako naprej, izplujemo za božič.

19. 3.

Postopam po ladji in občudujem ljudi, ki vlačijo s trebuha jeklenega kolosa tono za tono. Zdijo se mi kot nikdar trudni ljudje, brez občutka za čas in karkoli drugega, kar ni v zvezi s prahom in znojem, ki se v tem pristaniškem šundru zliva v lepo, zame vendar nerazumljivo popolnost. Polni so humorja, trdega in robatega, srce gre mimo njih. Zvečer sem si v družbi z Marjanom ogledal film »Sayonara« — precej kisla in neprepričljiva nacionalna drama, ki me je stala dve uri spanja tako, da sem zjutraj zamudil gimnastiko.

20. 3.

Vstal sem z levo nogo. Sele ogromen žerjav z imenom Ahil, ki za malico dvigne 30 ton, me je spravil v dobro voljo. Naskočil je naš Velebit z leve strani in ga začel obkladati z 10-tonskimi konstrukcijami Metalne Maribor za Indijo. Upanje v nas raste, da končno zapustimo zakleto mesto Reko in zaplujemo, pa čeprav v prvi etapi samo do Splita. Bom vsaj enkrat spoznal naš Jadran po sili. Želim si že vročine in kopanja, saj bo mraza še vedno dovolj na drugi strani »velike luže«. Rekli so nam, da odrinemo ob 2. popoldne — izjavo jemljem z rezervo, ker se je takih ob 2. jutri zvrstilo vsak dan nekaj od torka pa do danes. — Na krovu z nami je še družina izseljencev za Sidney in koketka iz Beograda za Japonsko. — Ura je 15,40. Odmaknili smo se od pomola, počasi drsimo za valobranom na odprto morje. V vetru vihrajo robci, solze so v očeh, pred nami neznane zemlje in doživetja.

21. 3.

Noč je bila težka. Prvič so hrumeli pod nami vsi ladijski motorji in stresali stene kabine. Ob prvem svitu so zaropotala sidra še zadnjikrat v domače vode. Ustavili smo se pred splitsko luko, da napolnimo ladjo do vrha; prva postaja za tem je Karachi. Ker smo že ravno namenjeni v Indijo, sem si ogledal kar dva indijska filma. Če je še danes tam tako kot pred stoletjem, nam bog pomagaj.

Od tu in tam

V Ameriki je James Heath ukradel iz skladišča mestne zobne klinike 5000 zobnih protez, da bi jih prodajal. Ko so ga dobili, se je na sodišču branil takole: »Imam slabe zobe, pa sem potreboval protezo.«

»Toda ne 5000 protez!« je zavpil sodnik.

»Mar bi lahko takole v brzini poskusili, katera vam je prav?« je odvrnil ta. »Vzel sem jih pač nekaj — za vsak primer.«

Italijanske gledalce televizije je pred nedavnim razočaral prenos atletskega prvenstva — bil je namreč prekinjen v trenutku, ko je Livio Berutti, olimpijski in svetovni rekorder na 200 metrov pretekel polovico proge.

Mar atletski prenos ni mogel trajati še kako sekundo, da bi videli konec teka, so se razburjali gledalci, ko se je na ekranu pojavila koncertna dvorana in je pričel koncert.

Neki list pa se je postavil v obrambo TV: — V bodoče bi moral Berutti teči hitreje, pa bi gledalci videli ves tek in ne samo polovico.

V Italiji je policija prijela osemnajstletnega mladeniča, ki je pobegnil iz Bretagne z ženo svojega šefa, njenimi štirimi otroki in štirimi milijoni frankov, ki jih je ukradel v tvrdki, kjer je delal. Na zaslišavanju je rekel: »Vsota niti ni tako velika, če upoštevamo številčnost družine, ki bi jo moral vzdrževati.«

Petar Karadjordjević je, kakor pišejo nekateri listi, »zelo hud«, ker so se v avstralskem tisku pojavile njegov slike ob novi znamki televizijskih sprejemnikov. Ko so ga slikali, pravi, ni vedel, da gre za reklamo. Nekaj dni kasneje pa so se njegove slike pojavile tudi v reklami za ženske nogavice.

KOLIKO DELAVCEV SE HRANI V MENZAH?

V celjski občini se hrani v menzah družbene prehrane 3.480 delavcev in uslužbencev, 200 manj kot lani, kar znaša 10,8 odstotkov vseh zaposlenih. Potrebe so seveda najmanj še enkrat večje.

HVALEŽNI AVTOMAT

Zadnjič se je prijatelj s svojo deklico sprehajal po Celju. Precej vabljivega sta videla, posebno pa ju je privabil rdeči avtomat pred pošto, ki ponuja znamke.

»Veš, saj se ne bi ustavil,« se je skoraj opravičeval prijatelj, toda ženske so ženske. V vsako reč mora vtakniti svoj nos. Na vsak način se je Lenka hotela prepričati, kako to čudo tehnike deluje. Pa sem ti, veš, prav nejevoljen vtaknil petdinarski in desetdinarski kovanec za dopisnico, ki je sploh nisem potreboval. Naredilo je »škrk« in pa »šklok«, spodaj pri reži pa se je prikazal petdinarski kovanec. Vraga, sem se razkuril, zdaj sem pa ob vsem »hecu« še ob deset dinarjev. »Pritisni na gumb!« je vzkliknila Lenka. »Viš, piše, da moraš pritisniti, če ne deluje v redu. Pritisnem ti na šmenta, pa kovača od nikoder. Tedaj pa vzklikne Lenka: »Jej, glej, kar dve dopisnici sta izpadli!« In res, dve je držala v roki. Še tretja je kazala ogel. Lenka pa spet, saj veš, ženska, vzklika od navdušenja nad hvaležnim avtomatom, ki se nama je tako zahvalil za pozornost. Tiste tretje nisem utegnil izvleči, ker mi je zaradi glasnega veselja, ki ga je Lenka pokazala, saj razumeš, ženske so čustvene! — bilo prav nerodno in sem jo hitro potegnil proti postaji.«

Tako se je dejansko zgodilo. Rdeči avtomati niso samo ljubki in lepi, temveč imajo celo resnično privlačnost. Dvomim, če se pošta strinja s takim »avtomatskim bon-tonom«?

Sotelski

Slovo od Rima

Gina Lollobrigida se je s svojo družino preselila v Kanado. Po vesteh nekaterih listov bo verjetno Cadilac zamenjala za konje — (s tem v zvezi je nekega konja že krstila za Romo) — in si najela farmo. Kakor zatrjujejo, je našla v Torontu ljubeznive ljudi, ki jo sprašujejo, kako je z možem in otrokom in ji hkrati zagotavljajo, da se bo med njimi počutila kar najbolje. Od časa do časa bo še obiskala Evropo, Milko pa bo verjetno prenehal »prakticirati« z medicino, ker je baje sam preveč praktičen. (Na sliki: Gina z gozdnim prijateljem.)

Nov čas in nova država sta prinesli tudi v delo in življenje prebivalcev Bosne nov utrip. Ta se kaže med drugim v gradnji stanovanj in v postopoma spremenjenem načinu življenja. Novi bloki rasejo kot gobe po dežju, zlasti v industrijskih središčih, nasproti njim pa stojijo kot narodopisne značilnosti stare hiše, ki še danes privabljajo pozornost slehernega tujca. Znane so stare enodelne hiše, iz katere se je pozneje razvil tip hiše s prostorom za ognjišče ter z eno ali dvema sobama. Zdaj se v notranjosti Bosne vodi trda bitka za odstranitev odprtih ognjišč. Se pred prvo svetovno vojno je bila očitna razlika med hišo, ki jo je zgradil kmet-tlačan ter svoboden kmet.

Drugačno lice so imele (in imajo) hiše v mestih. Navadno so jih zgradili do enega nadstropja. Iz pritličja so vodile stopnice v gornjo predsobo — divanhano — od koder so bili dostopi v vse ostale prostore. Zraven takšne družinske hiše so se razvijale tudi hiše z več stanovanji, za podnajemnike. Najbolj razviti tip mestne hiše predstavlja muslimanska gosposka hiša. To je tip, ki so ga Turki prinesli iz Male Azije. V teh hišah so ločili bolj bogato opremljene ženske prostore (haremluk) od prostorov za moške (selamluk). — Na sliki: stara bosenska hiša v Jajcu.

Muzej neumnosti

V središču Münchena je v srednjeveški trdnjavi muzej rekvizitov znanega nemškega poljubočega komika Karla Valentina, ki je vse svoje življenje posvetil zabavi drugih. V času Hitlerja so ga zato celo poslali v koncentracijsko taborišče in se je smel vrniti šele, ko je obljubil, da si bo poiskal drugi poklic.

Ker so se po vojni ljudje zanj malo zanimali, je sklenil, da bo odprl muzej vseh tistih nesmislov, s katerimi je poprej privabljal burkaški smeh. Toda smrt mu je to preprečila, vendar so njegovi rojaki zbrali vse, kar je za njim ostalo in odprli Muzej Karla Valentina, ki pa je vsekakor bolj znan pod imenom Muzej neumnosti. V prostorih je poleg plakatov, fotografij, glasbenih instrumentov in drugega, videti tudi predmete s takimi označbami: »Vzorec berlinskega zraka« (v hermetično zaprti in trikrat zapečateni steklenici), »Topla voda, ki se je ohladila« (prav tako v steklenici) itd.

Berite „Celjski tednik“

Šivalni stroji, radio aparati in pletenine vseh vrst